

Opiskelijakokemus opintomatkan vaikutuksesta ryhmäytymiseen psykologisen turvallisuuden näkökulmista

Case seikkailupedagoginen opintomatka

Ida-Lotta Aksovaara, HTA19S1

Ilkka Verner Anttila, HTA19S1

Opinnäytetyö, Kimmo Aho

Marraskuu 2022

Tradenomi (AMK), Liiketalous Tiimiakatemia

Aksovaara, Ida-Lotta & Anttila, Iikka Verneri

Opiskelijakokemus opintomatkan vaikutuksesta ryhmäytymiseen psykologisen turvallisuuden näkökulmasta

Case seikkailupedagoginen opintomatka

Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu. Marraskuu 2022, 45 sivua

Tradenomi. Liiketalouden koulutus-ohjelma Opinnäytetyö AMK.

Julkaisun kieli: suomi

Julkaisulupa avoimessa verkossa: kyllä

Tiivistelmä

Opiskelu Jyväskylän ammattikorkeakoulun tiimiakatemiassa perustuu kokemukselliseen oppimiseen. Opiskelu tapahtuu pienryhmissä. Pienryhmät koostuvat 8-16 opiskelijasta ja ryhmiä kutsutaan tiimiyrittäjiksi, sillä opiskelijatiimit perustavat heti opintojensa alussa osuuskunnan. Oppiminen tapahtuu kokemuksellisesti toimimalla tiimiyrittäjänä erilaisissa projekteissa.

Seikkailupedagogiikkaan perustuva opintomatalla on ollut merkittävä rooli tiimiyritysten kehittymisessä ja se on toteutunut joka toinen vuosi. COVID-19 aika on vaikuttanut opiskeluun korkeakouluissa muuttaen vuorovaikutuksen tapaa ja ympäristöjä. Kohtaamiset ovat olleet rajoitettuja ja se on väistämättä vaikuttanut tiimien rakentumiseen ja tiimitoimintaan. Tutkimuksen tarkoituksen selvittää COVID-19 vaikutusten aikana toimineiden tiimien seikkailupedagogiikkaan perustuvan opintomatkan tuomia hyötyjä tiimitoimintaan ja tiiminä kehittymiseen. Opiskelijakokemuksen keskiössä on opintomatkan koettu vaikutus tiimiin ja tiimin ryhmäytymiseen. Tutkimusaineisto kerätään ennen Tiimiakatemian seikkailupedagogiikkaan pohjautuvaa opintomatkaa ja sen jälkeen. Tutkimus toteutetaan monimenetelmällisesti. Tutkimuksen ytimenä on kvalitatiivinen tutkimus, jota täydennetään määrällisellä tutkimuksella. Matkalle osallistui lähes kaikki tiimiakatemian opiskelijat ensimmäisestä neljanteen vuosikurssiin (N=110).

Opiskelijoilta kerättiin arvio tiimikokemuksesta kyselylomakkeella ja satunnaisesti valittuja opiskelijoita (n=12) haastateltiin ennen opintomatkaa ja sen jälkeen opintomatkan. Analysoinnissa luokiteltiin vastaukset hyödyntäen psykologisen turvallisuuden viitekehystä painottaen opintomatkan koettu vaikutusta tiimiyrittäjien ilmapiiriin, ryhmäytymiseen, luottamukseen ja vuorovaikutukseen. Opiskelijoiden kokemusta opintomatkan vaikutuksesta tiimikokemukseen pyrittiin ymmärtämään tiimityytyväisyysindeksin. Tiimityytyväisyysindeksin muodostamiseen hyödynnettiin NPS-lukua.

Tutkimus tulosten mukaan tiimityytyväisyysindeksi on muuttunut matkan aikana. Suurin muutos tapahtui neutraaleiden opiskelijoiden määrässä. Positiiviset sekä negatiiviset vastaukset lisääntyivät suurin piirtein yhtä paljon. Tutkimuksesta selvisi myös se, että tiimit ovat kehittyneet ongelman ratkaisussa, kommunikoinnissa sekä oppineet tuntemaan toisiaan paremmin. Edellä mainittu kehittyminen on johtanut siihen, että tiimiläiset ovat ryhmäytyneet opintomatkan aikana. Tutkimuksen tuloksia voidaan hyödyntää tiimiakatemian seikkailupedagogisten opintomatkojen kehittämiseen.

Avainsanat (asiasanat)

Opintomatka, Opiskelijakokemus, Ryhmäytyminen, Seikkailupedagogiikka

Muut tiedot (salassa pidettävät liitteet)

Aksovaara, Ida-lotta & Anttila, Iikka Verner

Student experience of grouping in study trip from the perspective of psychological safety

Case adventure pedagogical study trip

Jyväskylä: JAMK University of Applied Sciences, November 2022, 45 pages

Business and administration Bachelor's thesis.

Permission for open access publication: Yes

Language of publication: Finnish

Abstrakt

Studying in Teamacademy by Jamk University of Applied Sciences is based on experiential learning. The base of the studies is small groups which are formed of 8-16 students. Those groups are called team entrepreneurs because student groups start cooperative business in the start of the studies. Learning happens experientially true working as team entrepreneur in projects.

Study trip with adventure pedagogy has a significant meaning in teams developing and it has been taken place every other year. Covid-19 has affected studying in university changed the way and place of communication. Encounters have been limited and it has affected the way how team dynamics have been built in teams. The meaning of this research is to find out how teams that have been working true Covid-19 have changed in study trip with adventure pedagogy. In the middle of the student experience is how study trip has changed team dynamic and the grouping of the teams. Research materials have been gathered before the study trip. This research is multi-methodical. The core of this study is qualitative research and it will be filled with quantitative research. Study trip had almost all students from Teamacademy.

Teamexperience was collected from students via questionnaire. Randomly picked students were also interviewed before and after the study trip. Analyzing the gathered material was done by categorizing material using psychological safety frame of reference focusing on experience of change felt by team entrepreneurs I atmosphere, trust and encounters. The experience of students to the team experience sought to understand by using team satisfaction index.

According to the research results, the team satisfaction index has changed in the study trip. The biggest change happened between students that were neutral before the study trip. Positive and negative answers increased almost identically. Research also says that teams have been evolving in problem solving, communication and have learned more from each other. The meaning of that is that teams have grouped together in Teamacademys adventure pedagogy study trip. Researchers results can be used to improve Teamacademys adventure pedagogy study trips.

Keywords/tags (subjects)

Study trip, Student experience, Grouping, Adventure pedagogy

Miscellaneous (Confidential information)

[Click here to enter text.](#)

Sisältö

1	Johdanto	3
2	Tutkimusasetelma	4
2.1	Tutkimustehtävä ja tutkimuskysymykset.....	4
2.2	Tutkimusote ja tutkimusmenetelmät	4
3	Tutkimuksen toimintaympäristö ja aiempi tutkimus	6
3.1	Tiimiakatemia toimintaympäristönä	6
3.2	Tiedonhaku aiemmasta tutkimuksesta	8
4	Tietoperusta	9
4.1	Asiakaslähtöisyys ja opiskelijalähtöisyys	10
4.2	Asiakaskokemus ja opiskelijakokemus.....	10
4.3	Asiakaskokemuksen mittaaminen	11
4.4	Itseohjautuvat tiimit oppivana organisaationa	13
4.5	Psykologinen turvallisuus ja sen merkitys.....	14
4.6	Seikkailupedagogiikan käyttö opetusmenetelmänä	15
4.7	Tutkimuksen teoreettinen viitekehys	16
5	Tutkimuksen toteutus	17
5.1	Tavoite.....	17
5.2	Kohderyhmä	17
5.3	Menetelmät ja aineiston keruu.....	18
5.4	Tutkimuksen analyysi	19
6	Tulokset	19
6.1	Tiimityytyväisyysindeksi	19
6.2	Opintomatkan koettu vaikutus tiimiin ryhmäytymiseen	22
6.3	Keskeiset tulokset ja johtopäätökset	30
7	Pohdinta	30
7.1	Luotettavuus ja eettisyys	32
7.2	Tutkimuksen validiteetti ja reliabiliteetti	33
7.3	Jatkotutkimusehdotukset ja kehityskohteet Tiimiakatemialle	33
	Lähteet	35
	Liitteet	41
	Liite 1. Haastattelurunko ja haastattelukysymykset.....	41
	Liite 2. Liitteen otsikko	42

Kuvio 1 Kokemuksellinen oppiminen Tiimiakatemiassa	7
Kuvio 2 NPS-luokat ja NPS-laskentakaava.....	12
Kuvio 3 Itseohjautuva tiimi ja ulkopuolinen ohjaus.....	13
Kuvio 4 Tutkimuksen teoreettinen viitekehys	17
Kuvio 5 Esimerkki analyysistä.....	19
Kuvio 6 NPS-jakaumat ennen opintomatkaa ja sen jälkeen	21
Kuvio 7 Laatikko-janakuviolla havainnollistettu NPS-arvojen jakaumat	21
Kuvio 8 Kokemus tiimin ryhmäytymisestä ennen opintomatkaa	22
Kuvio 9 Kokemus tiimin ryhmäytymisestä opintomatkan jälkeen	23
Kuvio 10 Kokemus tiimin työskentelytavan tuntemisesta ennen opintomatkaa.....	24
Kuvio 11 Kokemus tiimin työskentelytavan tuntemisesta opintomatkan jälkeen	24
Kuvio 12 Kokemus tiimin toiminnasta haasteiden kohdatessa ennen opintomatkaa	25
Kuvio 13 Kokemus tiimin toiminnasta opintomatkan jälkeen.....	26
Kuvio 14 Kokemus tiimin kyvyistä ratkaista haasteita ennen opintomatkaa	27
Kuvio 15 Kokemus tiimin kyvyistä ratkaista haasteita opintomatkan jälkeen	27
Kuvio 16 Odotukset opintomatkalle	28
Kuvio 17 Kokemus odotuksien täyttymisestä	28
Kuvio 18 Uusien toimintamallien oppiminen	29

Taulukot

Taulukko 1 Keskeiset hakusanat	8
Taulukko 2 NPS-jakauma ennen opintomatkaa.....	20
Taulukko 3 NPS-jakauma opintomatkan jälkeen	20

1 Johdanto

Opinnäytetyössä tutkittiin Jyväskylän ammattikorkeakoulun Tiimiakatemiaan opiskelijoille seikkailupedagogiikkaan perustuvan opintomatkan vaikutusta tiimeihin. Tutkimuksen tavoitteena oli selvittää opintomatkan tuomia hyötyjä tai mahdollisia haittoja. Keskeisenä näkökulmana selvitystyössä oli opintomatkan koettu vaikutus tiimin ryhmäytymiseen ja edelleen psykologisen turvallisuuden kokemukseen. Tapaustutkimuksemme kohteena oli syksyllä 2022 toteutunut opintomatka Birminghamiin Englantiin. Opintomatalle osallistui 110 opiskelijaa ja 10 tiimiä.

Opinnäytetyömme on case-tyyppinen selvitystyö, jossa tarkastellaan Jyväskylän ammattikorkeakoulun Tiimiakatemiaan opiskelijakokemusta ennen ja jälkeen opintomatkan (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2009). Seikkailupedagogiikkaan perustuvien opintomatkojen oletetaan tukevan tiimien rakentumista. Opintomatkat ovat osa Tiimiakatemiaan opintoja ja se järjestetään joka toinen vuosi.

Seikkailupedagogiikka ja sen merkitys tiimiin kehittymiseen ja toimintaa valikoitui aiheeksemme. Opinnoissamme olemme valinneet Luovan älykkyyden ja notkeuden -koulutusohjelman. Koulutusohjelmamme toteutus perustuu voimakkaasti seikkailupedagogiikkaan. Omakohtainen kokemuksemme seikkailupedagogiikan hyödyistä innosti tutkimaan yleisemmin Tiimiakatemiaan opiskelijoiden kokemusta seikkailupedagogiikasta.

Seikkailupedagogiikka on saanut jalansijaa merkityksellisenä oppimisen mahdollistajana valtakunnallisesti. Seikkailupedagogiikan perustuvan oppimisprosessin on muun muassa havaittu tukevan ja tarjoavan mahdollisuuden geneeristen työelämä taitojen kehittymiselle, jotka ovat tämän päivän työelämän edellyttämiä taitoja (Ursin, Hyytinen, & Silvennoinen 2021, 19). Taitoja, joiden kehittymistä korkeakoulutuksen tulee myös tukea. Seikkailupedagogiikan liittyvä tutkimus ja teoreettinen tarkastelu erityisesti kasvatuksen näkökulmasta on kuitenkin vähäistä.

Seikkailupedagogiikkaa on hyödynnetty myös työelämässä. Esimerkiksi seikkailupedagogiikkaan pohjautuvien tapahtumien toteuttaminen työyhteisössä vahvistaa työyhteisön hyvinvointia (Muitari & Santala 2009). Seikkailupedagogiikan ja sen soveltamisen mahdollisuudet yhteisöllisyyttä edellyttävässä yhteiskunnassa ovat laajat. Opinnäytetyöaiheemme on ajankohtainen ja yhteiskunnallisesti kiinnostava.

Opintomatkan tuomia hyötyjä tai mahdollisia haittoja tarkastellaan opiskelijakokemuksen avulla. Opiskelijakokemuksessa hyödynnetään liiketalouden näkökulmasta markkinoinnin tieteenalaan sisältyvää asiakaskokemusta ja johtamiseen sisältyvää psykologista turvallisuutta. Tehtyjä opinnäytetöitä näiden kahden teorian, asiakaskokemuksen ja psykologisen turvallisuuden näkökulmista ei ole aiemmin tehty, joten tällä työllä on uutuusarvoa. Perustelemme myös esittämäämme havaintoa opinnäytetyön osuvuudesta, soveltuvuudesta ja merkityksestä tarkastelemalla aiemmin ammattikorkeakouluissa tehtyjä tutkimuksia. Liiketalousalalla asiakaskokemuksesta on tehty lukuisia tutkimuksia, kun taas opiskelijakokemuksen näkökulmasta vain muutamia. Opinnäytetyöllämme on uutuusarvoa myös koulutussektorilla, sillä opiskelijakeskeisyys on tunnustettu laadukkaana

opetuksen lähtökohdaksi. Opiskelijakokemus onkin noussut korkeakoulutuksen pedagogisessa kehittämässä merkitykselliseksi tekijäksi (Koulutuksen kehittämisen katsauksessa 2021, 25; Heilala, V., Saarela, M., Jääskelä, P., & Kärkkäinen, T. 2020).

2 Tutkimusasetelma

Tässä luvussa esitellään tämän tutkimuksen tutkimustehtävä. Tutkimustehtävästä nostetaan tutkimuskysymykset, esitellään tutkimusmenetelmät ja arvioidaan tutkimuksen luotettavuutta.

2.1 Tutkimustehtävä ja tutkimuskysymykset

Tutkimustehtävänä oli selvittää tarkastelemalla opintomatalle osallistuneiden opiskelijoiden kokemusta opintomatkan hyödyistä ja mahdollisista haitoista tiimin ryhmäytymiseen. Tutkimuskysymyksiksi muotoutuvat seuraavat

- Miten tiimityytyväisyysindeksi muuttuu?
- Millainen on opiskelijoiden kokemus opintomatkan vaikutuksesta tiimin ryhmäytymiseen?

2.2 Tutkimusote ja tutkimusmenetelmät

Tutkimusotteella tarkoitetaan valittujen tutkimusmenetelmien kokonaisuutta, jolla pyritään vastaamaan tutkimustehtävään. Tutkimuksen menetelmäksi opinnäytetyössä valkoitu monimenetelmällinen tutkimus, jossa tutkimuskysymyksiin vastaamisessa käytettiin erilaisia tutkimusmenetelmiä (Jyväskylän yliopisto 2021b) Tutkittavan ilmiön ja toimintaympäristön kompleksisuus tukee monimenetelmällisyyttä, sekä kvantitatiivisen että kvalitatiivisen tutkimusmenetelmän valintaa. Monimenetelmällisestä tutkimuksesta on tullut erittäin suosittua haasteellisten ja laajojen ilmiöiden tutkimisessa.

Tutkimuksen pääpaino on laadullisessa (kvalitatiivinen) tutkimuksessa. Laadullisella tutkimuksella pyritään ymmärtämään tutkittavaa ilmiötä. Opinnäytetyötä lähestytään laadullisena tutkimuksena, joka etenee prosessinomaisesti ja tutkijat pyrkivät ymmärtämään opiskelijakokemusta kerättyä aineistoa tutkimalla. Aineistolähtöinen, induktiivinen lähestymistapa on hyväksytty tutkimuskentässä tutkimuksen kohteen ollessa moniulotteinen ja kompleksinen, joten se soveltuu opinnäytetyön lähestymistavaksi. Induktiivinen lähestymistapa myös mahdollistaa tiedonkeruun ja analyysivaiheen toteutumisen rinnakkain. (Kananen 2008, 42, 50.) (Kananen 2015, 24; Kananen 2008, 55.)

Opiskelijakokemuksen ymmärtämiseksi tutkimusta täydennettiin määrällisellä tutkimuksella. Määrällinen (kvantitatiivinen) tutkimus tarkoittaa tutkimusta, jossa käytetään täsmällisiä ja tilastollisia

menetelmiä. Ihmistieteissä käytetään usein tilastollisia menetelmiä. (Kananen 2015, 34.). Tiimityy-tyväisyysindeksin muutosta tarkasteltiin tilastollisesti.

Aineistonkeruumenetelmät

Tässä tutkimuksessa laadullinen ja määrällinen tutkimusaineisto kerättiin ennen Tiimiakatemia seikkailupedagogiikkaan pohjautuvaa opintomatkaa ja sen jälkeen. Aineistonkeruumenetelmien valinta perustui tutkimusotteeseen ja tiedon tarpeeseen. Laadullinen aineisto muodostui satunnaisesti valittujen opiskelijoiden haastatteluista. Teemahaastattelun kysymykset laadittiin tutkimuksen viitekehysten pohjalta. Määrällinen aineisto kerättiin kyselylomakkeella.

Analyysimenetelmät

Laadullista aineistoa analysoitiin luokittelemalla. Tutkijat analysoivat aineistoa tiivistämällä ja jalostamalla, jonka avulla tutkijat tuottivat tulkintoja ja löydöksiä teorian oman ajattelun avulla. Aineiston tarkastelu käynnistyi tutustumisella haastatteluaineistoon ja kokonaiskuvan muodostamisella. Haastatteluaineisto muutettiin tekstimuotoon eli litteroitiin. Tutkijat analysoivat aineistoa luokittelemalla. Tässä tutkimuksessa käytettiin työvälinohtajia luokittelun tukena. Analyysin perusteella tutkijat tulkitsevat tuloksia induktiivisesti suhteessa teoriaan ja tutkimuskysymyksiin (Gunther, Hasanen & Juhila n.d).

Tiimityyvyäisyysindeksin tarkasteluun käytettiin tilastollisia menetelmiä. Tilastollisen tarkastelun avulla tutkijat pyrkivät ymmärtämään ja päättelemään ilmiöiden syy-seuraussuhteita sekä yhteyksiä. Tämän tutkimuksen määrällisessä tarkastelussa höydynnettiin ennalta määriteltyä mittaria (NPS-mittari), joten määrällisen aineiston analyysille selkeä mittariin liittyvä prosessi.

Tutkimuksen luotettavuus

Tutkimusprosessin vaiheita arvioitiin tutkimusprosessin aikana. Tutkijat osallistuivat opintomat- kalle oman tiiminsä jäsenenä ja tekivät omia havaintoja opintomatkan aikana. Tutkijoiden rooli oli havainnoitsija osallistuja (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2009). Tutkijoiden tekemään havain- nointia käytettiin haastattelujen lisänä. Tutkijoiden rooli voi mahdollisesti vaikuttaa tutkimuksen reliabiliteettiin edistämällä tai heikentämällä. Tutkimuksessa kuvatut aineistonkeruu ja analyysimenetel- mät ovat toistettavissa.

Kyseessä oleva selvitystyön aineisto perustuu opiskelijoiden kokemukseen. Opiskelijakokemusta kartoitettaessa monimenetelmällinen tutkimusote lisää tutkimuksen validiteettia. Määrälliseen tarkasteluun käytetty validoitu mittari osaltaan täydentää laadullista tarkastelua ja lisää tutkimuk- sen luotettavuutta. Tutkimuksen validiteetti, toistettavuus ja analyysin johdonmukaisuus, on hyvä. (Kananen 2008, 127-128.)

3 Tutkimuksen toimintaympäristö ja aiempi tutkimus

Tässä kappaleessa esittelemme Tiimiakatemiaan toimintaympäristönä. Tarkastelemme toiminnan peruspilareita ja siihen liittyvää teoreettista taustaa. Tarkastelussa nostamme näkyväksi tämän tutkimuksen valossa tiimiin ja sen toiminnalle asetetut odotukset. Toimintaympäristön kuvaus, aiempi tutkimus ja toteuttamamme tiedonhaku perustelee tutkimuksen ajankohtaisuuden peila-
ten aihetta opinnäytetöiden avulla. Tiedonhaku tuottaa teoreettisen viitekehysten luomiseen tar-
vittavat käsitteet. Tutkimuksen teoreettinen viitekehys esitellään seuraavassa kappaleessa.

3.1 Tiimiakatemia toimintaympäristönä

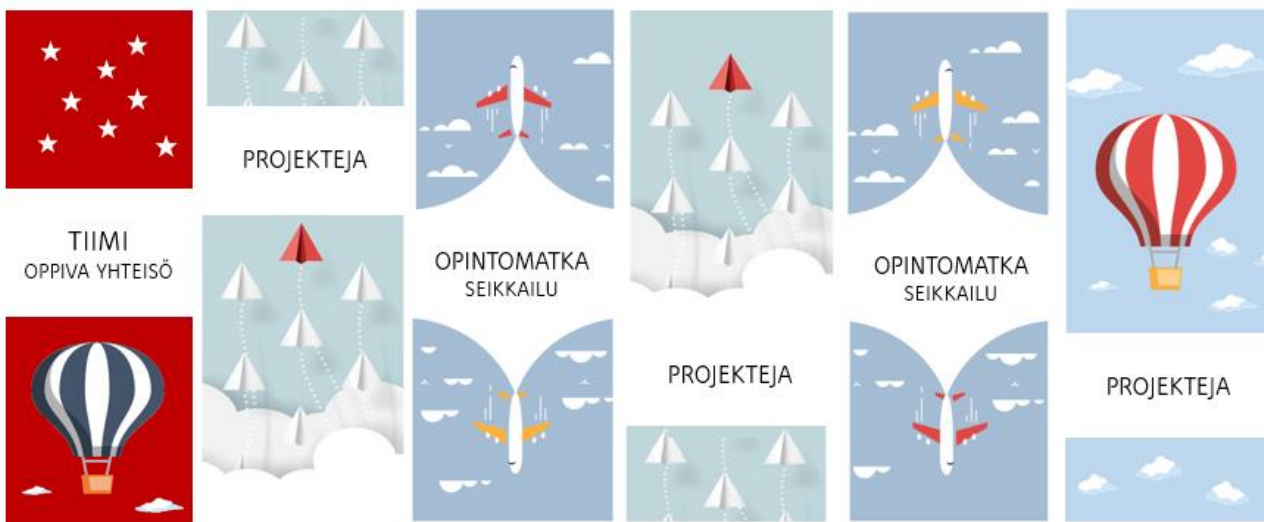
Tiimiakatemia on Jyväskylän ammattikorkeakoulun yrittäjyyden yksikkö, jossa suoritetaan tra-
denomin ammattikorkeakoulututkinto toimimalla yrittäjänä. Oppiminen perustuu Kolbin (1984)
kokemuksellisen oppimisen malliin. Oppimisprosessissa painottuu kokemusten ja elämysten sekä
itsereflektion merkitys. Oppiminen tapahtuu ryhmässä ja reflektiota tukevat opiskelijan itsearvi-
oinnit, ryhmäpohdinnat ja palautekeskustelut.

Tiimiakatemia Yritystoiminnan kehittämisen koulutusohjelmassa aloittaa vuosittain 50 opiskelijaa
(Tiimiakatemia esittely 2017). Tiimiakatemia syntyi 1990-luvun alussa. Markkinoinnin lehtori Parta-
nen kiinnostui vaihtoehtoisesta tavasta oppia ja ajatus oppivasta organisaatiosta sai alkunsa. Parta-
nen halusi rakentaa oppimisjoukkueita, jossa joukkueen toiminta perustuu dialogiin. Tiimiakate-
mian toiminnassa ja oppimisessa oppijakeskeisyys ja oppiva organisaatio ovat toiminnan perusta.
Esimerkiksi opiskelijoiden yksilöllisyyden merkitys ja erilaisuuden huomioiminen korostuvat. (Par-
tanen 2013, 8-9.)

Partanen näki opiskelijoiden erilaisuuden voimavarana, joka vahvistaa oppimisjoukkueita. Opiskeli-
jat jaetaan oppimisjoukkueisiin, joita kutsutaan tiimeiksi (10-16 opiskelijaa). Tiimien muodoste-
taan ensimmäisen lukukauden aikana harkitusti, muodostamisessa hyödynnetään kansainvälisesti
tunnustettua Belbinin tiimirooleja ja tiimiroolitestiä. Tiimiroolitestin tuloksena jokainen opiskelija
kategorisoidaan johonkin Belbinin määrittämistä kahdeksasta tiimiroolista. Belbinin testistä mää-
räytyvät tiimiroolit ovat diplomaatti, keksijä, tiedustelija, arvioija, viimeistelijä, tekijä, takoja ja ko-
kooja. Tiimin rakentamisen kannalta on olennaista, että jokaisessa tiimissä on tarpeeksi erilaisia
tiimirooleja täyttäviä opiskelijoita. (Lehtonen 2013.) Tavoitteena on muodostaa paras mahdollinen
tiimi, jossa jokaisen yksilölliset vahvuudet ja erilaisuus vahvistavat tiimiä. Tiimien heterogeenisyy-
den varmistamiseksi huomioidaan myös sukupuolijakauman tasapaino, ikäjakauma, kotipaikka-
kunta ja kokemustausta. Korpelaisen (2007) näkemykset työelämässä toimivien luovien ja innova-
tiivisten tiimien rakentamisesta ovat yhteneväiset tiimiakatemiaan tiimiajon periaatteiden kanssa.
Erilainen osaaminen ja erilaiset ajatustyylit luovat maaperän innovatiivisille ideoille. Työyhteisöissä
usein tiimit ovat liian homogeenisiä. Korpelainen kehoittaa artikkelissaan ”valitsemaan ryhmiin yksi-
löitä, jotka tukevat toisiaan, mutta edustavat erilaisia näkökulmia ja taustoja”.

Opiskelijat perustavat opintojen alkuvaiheessa tiimeittään osuuskunnan. Opiskelu tapahtuu tekemällä ja osaaminen kehittyy asiakasprojektien ja tiimien toiminnan kautta. Opettajat toimivat valmentajina ja osaamisen kehittymistä tukevat tiimin yhteiset dialogisessiot, joissa keskitytään yrityksen asioihin, projekteihin ja ajetaan teorian tietoa. (Jyväskylän ammattikorkeakoulu n.d.) Tiimi toimii oppimisen mahdollistajana ja oppivana yhteisönä.

Koska tiimiakatemiain opinnoissa tiimi on merkityksellisin oppimisen mahdollistaja, tiimin rakentamista oppivaksi yhteisöksi tuetaan erilaisilla pedagogisilla ratkaisulla. Tiimejä ohjataan systemaattisesti tunnistamaan ja refleктоimaan tiimin kehitysvaiheita, tiimin toiminta, työskentelytapoja sekä havaitsemaan ja ratkaisemaan tiimin toimintahäiriöitä (Lehtonen 2018, 80-105). Tiimien kehittymistä ja niiden toimintaa vahvistetaan elämyksellisyydellä, joka perustuu seikkailupedagogiikkaan. Seikkailupedagogiikka voidaan mieltää oppimisprosessiin sisältyvänä seikkailullisena oppimistapahtumana, jossa ratkaistaan joukolla jotain seikkailullista tehtävää (Bowles 1995, 67). Jo ensimmäistä tiimiä kutsuttiin vuonna 1993 seikkailuun: ”Haluatko lähteä maailmanympäröimätkalle ja siinä sivussa oppia hieman markkinointia (Lehtonen 2013, 13-14). Seikkailupedagogiikka toimii perustana joka toinen vuosi toteutuvalle opintomatalle (Learning Circus).”

Kuvio 1 Kokemuksellinen oppiminen Tiimiakatemiassa

Opintomatka

”Oppimismatka, joka heittää turvallisesti epämuokavuusalueelle. Kehitämme tiimien ja tiimiläisten kansainvälisyystaitoja. Tämä nopeuttaa myös tiimien kehittymistä aidoiksi tiimeiksi seikkailupedagogiikkaa hyödyntäen.” Näin Lehtonen (2020) esittelee Learning Circuksen idean.

Tiimi toteuttaa erilaisia projekteja pienemmissä ryhmissä. Projekti-ideat täytyy itse keksiä tai löytää toimeksiantaja. Projektien tuotot mahdollistavat opintomatalle pääsemisen (Lehtonen 2020). Opintomatkan kohde määrätään ennalta. Jokainen tiimi suunnittelee opintomatkaan liittyvän

matkustamisen itse. Matkustamista ohjaavana sääntönä: kohteeseen ei saa lentää. Tiimi määrittelee yhdessä kaiken muun matkustamiseen liittyvän kuten yöpymiset, ruokailut sekä budjetin ja matkan keston. Kaikki tiimit matkustavat ja kokoontuvat kohteeseen, jossa yhteinen osuus opintomatkaista toteutuu. Yhteisen osuuden ohjelma koostuu vaihtelevasta sisällöstä. Sisältö perustuu uuden oppimiseen, tiedon jakamiseen esimerkiksi yritys- ja kouluvierailuilla sekä uusien ideoiden synnyttämiseen.

Opintomatkoilla tiimiyrittäjät tekevät synnytyksen yhdessä paikallisen koululaitoksen kanssa. Synnytys on Tiimiakatemia-konseptissa keskeinen oppimisen työkalu. Synnytyksessä tiimi muuttaa hiljaista tietoa eksplisiittiseksi tiedoksi käyttämällä dialogia sekä innovointimenetelmiä. Synnytys on kehitetty tilannetta varten, jossa ryhmä tai tiimi jakaa tietoa toisilleen uuden tiedon tuottamiseksi. Koulu- ja liike-elämässä synnytystä voidaan käyttää tiedon jakoon, nykyhetken käsittämiseen ja uusien ratkaisujen kehittämiseen tulevaisuutta varten (Hassinen 2008).

Tiimiakatemia-toiminnan periaatteista voidaan kiteyttää opinnäytetyön tutkimuskysymysten kautta seuraavat keskeiset tekijät: Tiimi vahvistuu erilaisista **yksilöistä**.

- **Tiimi** edustaa oppimisjoukkuetta ja joukkueet muodostavat **oppivan organisaation**.
- Tiimin **rakentumista oppivaksi yhteisöksi** tuetaan erilaisilla pedagogilla ratkaisulla.
- Tiimien kehittymistä ja niiden toimintaa vahvistetaan **elämyksellisyydellä**, joka perustuu **seikkailupedagogiikkaan**.

3.2 Tiedonhaku aiemmasta tutkimuksesta

Opinnäytetyön toimintaympäristön ja siinä tapahtuvien muutosten ymmärtämiseksi etsimme tietoa korkeakoulutuksen tutkimuksesta ja toimintaan liittyvistä linjauksista. Perehdyimme tiimiakatemiaan historiaan ja toimintaperiaateisiin, josta käsitteet, tiimi, oppiva organisaatio, seikkailupedagogiikka, ryhmäytyminen ja luottamus sekä opiskelijakokemus nousivat hakusanoiksi.

Markkinoinnin ja johtamisen paradigmaa tarkasteltaessa hakusanoiksi määrittyivät: psykologinen turvallisuus, tiimi, seikkailupedagogiikka ja oppiva organisaatio sekä asiakaskokemus.

Keskeisessä teorian tiedonhaussa käytettiin taulukossa 1 esitettyjä hakusanoja. Tiedonhaussa hyödynnettiin Jyväskylän ammattikorkeakoulun Janet Finna kirjaston hakuliittymää ja Jyväskylän yliopiston tarjoamaa JYKDOK-tietokantaa. Tietoa haettiin myös verkosta hyödyntäen internet-sivuja ja e-kirjoja. Tiedonhaussa noudatettiin erityistä kriittisyyttä. Tutkimustulosten haun yhteydessä painotettiin vertaisarvioituja tutkimustuloksia.

Taulukko 1 Keskeiset hakusanat

Teorettinen viitekehys	Hakusanat
Markkinointi	asiakslähtöisyys, asiakasymmärrys, asiakaskokemus, asiakaskokemuksen mittaaminen, asiakaskokemuksen johtaminen, asiakaskokemuksen mittaaminen, mittarit
Opiskelijajakokemus	asiakslähtöisyys, korkeakoulu, koulutustarjonta, kehittäminen, NPS ja opiskelijajakokemus, itseohjautuvuus
Seikkailupedagogiikka	seikkailupedagogiikka, elämyspedagogiikka, seikkailukasvatus
Tiimi	Tiimi oppiva organisaatio, itseohjautuva tiimi, itseohjautuvuus, tiimiroolit, luottamus
Ryhmäytyminen	Ryhmä, ryhmäytyminen, ryhmässä toimiminen
Psykologinen turvallisuus	Psykologinen turvallisuus ja oppiminen, psykologinen turvallisuus ja työhyvinvointi ja tiimityö, psykologinen turvallisuus ja työhyvinvointi

Theseuksesta löytyy hakusanalla asiakaskokemus liiketalous, hallinnon ja markkinoinnin koulutus-alalta vuosilta 2000–2022 opinnäytetöitä 1250 kpl, joissa ilmiö asiakaskokemus on ytimessä tai sivuaa sitä. (AMK-tasoisia 917 kpl ja YAMK-tasoisia 333 kpl) Martikaisen ja Kinnusen (2022) liiketalouden AMK-työ asiakaskokemuksesta Media Tailorin ja Sanoman asiakassuhteessa on esimerkki uusimmista opinnäytetöistä.

Opiskelijajakokemuksen näkökulmasta löytyi liiketalouden opinnäytetöinä kaksi tehtyä tutkimusta. Tyni (2020) on tutkinut opiskelijajakokemuksia mikroyritysten kanssa tehdyistä kehittämistöistä (Tradenomi AMK) ja Maalismaa (2021) digitaalisen palvelualustan yhteiskehittämistä opiskelijajakokemuksen parantamiseksi (Restonomi YAMK). Yhdessä opinnäytetyössä yhdistetään samansuuntaisesti kuin tässäkin työssä koulutuksen kehittämiseen opiskelija-asiakkaan näkökulmaa ja asiakaskokemusta. Opinnäytetyön on tehnyt yrittäjyyden ja liiketalouden koulutusohjelman YAMK-opinnäytetyönä Paasisalo (2016). Hän tutki opiskelija-asiakkaan kokemusta laatupalautteen hyödyntämisessä ammatillisessa koulutuksessa.

Psykologinen turvallisuus on melko tuore tutkimusalue, josta Theseuksesta nimikehaulla ei löydy ajalla 2021–2022 kuin viisi opinnäytetyötä (esimerkiksi Virkorinne 2022). Kaksi niistä kohdistuu tiimiin kuten tässä työssä. Hakala (2022) on tutkinut psykologista turvallisuutta tiimin voimavarana ja Saarinen (2021) psykologista turvallisuutta tiimityössä.

4 Tietoperusta

Tässä kappaleessa johdetaan tutkimuksen teorettinen viitekehys pohjaten edellisessä kappaleessa tutkimuskysymysten valossa tunnistettuihin keskeisiin käsitteisiin.

4.1 Asiakslähtöisyys ja opiskelijälähtöisyys

Perinteisesti korkeakoulut ovat tuottaneet opetusta, joka tähtää tutkintoon. Työelämän osaamistarpeisiin vastaamiseen ei enää riitä pelkkä tutkintotavoitteinen koulutus vaan tarvitaan joustavampia ja aiempaan osaamiseen perustuvia malleja. Korkeakoulujen merkitys osaamispalveluiden tarjoajana on korostunut. Jatkuvan oppimisen palveluilla tullaan vastaamaan tarpeeseen kehittää ja uudistaa osaamista elämän ja työuran eri vaiheissa (Opetus- ja kulttuuriministeriö n.d.). Jatkuvan oppimisen palveluiden kehittämisen keskiöön on noussut asiakas ja asiakasymmärryksen merkitys on korostunut. Korkeakoulujen rehtorineuvosto on todennut, että ”Ammattikorkeakoulujen on kehitettävä omaa koulutustarjontaansa asiakaslähtöiseen suuntaan palvelukseen yksilöiden ja työelämän tarpeita (Arene 2020).

Elinkeinoelämän piirissä asiakaslähtöisyys on ollut keskiössä jo vuosia. Käsitteelle on annettu useita erilaisia määritelmiä, mutta keskiössä on aina asiakkaan syvällisempi ymmärtäminen. Asiakaslähtöisyys voidaan mieltää lähestymistavaksi, jossa tarkastelun keskiössä on asiakas ja hänen tarpeensa. Asiakkaan ymmärtämiseksi on kuunneltava ja kerättävä tietoa, jota hyödynnetään määrätietoisesti toimintojen tai palveluiden kehittämisessä. Asiakkaan rooliin asettuminen on tärkeää, sillä se auttaa kehittämään merkityksellisiä ratkaisuja ja täten poistamaan osan arvailua tai jopa vääriin oletuksiin perustuvia kehittämisen lähtökohtia. (Arene 2020.)

Korkeakoulukentässä asiakaslähtöisyys voidaan nähdä synonyyminä opiskelijälähtöisyydelle. Opiskelijälähtöiseen kehittämiseen ei tänä päivänä riitä pelkästään palautteen kysyminen opintojakson päätteeksi, eteenkin kun tavoitteena on toteuttaa jatkuvan oppimisen uudistus, jossa luodaan uusia, joustavia, lyhytkestoisia, räätälöityjä ja työelämän tarpeisiin vastaavia osaamispalveluita (Kosunen 2021). Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene (2020) toteaa, että korkeakoulujen on laitettava asiakkaat kehittämistyön lähtökohdaksi, jotta systemaattisella asiakaslähtöisellä kehittämisellä kyetään vastaamaan juuri niitä tarpeita mitä kyseisillä asiakkailla on (Arene 2020). Toisaalta yksilöllisten opinpolkujen korostuminen koulutuksen kentällä on painottanut opiskelijälähtöisyyden merkitystä tutkintokoulutuksen kehittämisessä.

4.2 Asiakaskokemus ja opiskelijakokemus

Asiakaskokemuksella viitataan asiakkaan ja yrityksen tai organisaation väliseen vuorovaikutussuhteeseen. Asiakaskokemus syntyy asiakkaalle kaikista kohtaamisista yrityksen tai organisaation edustajien, kanavien, palveluiden ja digitaalisten alustojen kanssa. Hyvä asiakaskokemus syntyy, kun yksilön kokemus vastaa hänen odotuksiaan. Asiakaskokemuksen määritelmä vaihtelee asiantuntijoittain. Asiakaskokemuksen tarkastelussa voidaan painottaa eri tekijöitä kuten rationaalisia, tunnetekijöitä, fyysistä tai sosiaalista kokemusta kuten hierontapalvelun fyysistä kokemusta tai kampaajan palvelua sosiaalisena kokemuksena. Kortesus ja Löytänä (2011, 7–11) määrittelevät asiakaskokemus seuraavasti: Asiakaskokemus on niiden kohtaamisten, mielikuvien ja tunteiden summa, jonka asiakas yrityksen toiminnasta muodostaa. Asiakaskokemus syntyy yksilön henkilökohtaisesta tulkinnasta, jossa rationaalisten päätöksiä rinnalle nousevat myös tunneperäiset ja alitajuiset tulkinnat. Näin olleen asiakaskokemus ei synny ainoastaan laadukkaassa

asiakaspalvelutilanteessa, vaan se muodostuu mainonnan, pakkausten, tuotteiden ja palveluiden ominaisuuksien, tuotteen helppokäyttöisyyden ja luotettavuuden yhteisvaikutuksena. Koska asiakaskokemus syntyy asiakkaan ja yrityksen tai organisaation välisestä vuorovaikutuksesta ja on yksikön oman tulkinnan tulos, ei asiakaskokemuksen syntymistä voida täysin ennustaa tai kontrolloida (Löytänä & Korteso 2011, 14).

Koulutusta ja edelleen opetus- ja oppimistilanteita voidaan tarkastella palveluna. Opiskelijan kokemus muodostuu, kuten palvelukokemus useista eri tekijöistä mm. palvelevan henkilön asenteesta, asiantuntijuudesta, käytetystä ajasta ja saavutetusta lopputuloksesta. Opiskelijakokemus muodostuu siis vahvasti tilanteissa, joissa opiskelija on itse mukana. Opiskelijan oletuksista, kokemuksista ja lopputuloksesta muodostuva palvelukokemus voi olla positiivinen tai negatiivinen. (Maijala 2016) Opiskelijakokemuksen ymmärtämiseksi opiskelijoilta kerätään palautetta. Opintojaksojen päätteeksi kerättävien opiskelijapalautteiden rinnalle on noussut tarve ymmärtää ja mitata kokonaisvaltaisemmin opiskelijakokemusta (ks. Aksovaara, Hakkarainen, Lahdenperä 2021; Heilala ym. 2020; Aguilar & Aguilar 2020.)

Opiskelijakokemuksen ymmärtäminen on korostunut etäopiskelun lisääntyessä. Korona-ajan tutkimukset osoittavat, että opiskelijoiden hyvinvointi on laskenut. Opiskelijan kokemusta heikentäviksi tekijöiksi rajoittuneen vuorovaikutuksen rinnalla ovat nousseet turvallisuuden ja osallisuuden kokemukset. Näin ollen opiskelijälähtöisten koulutuspalveluiden kehittämisessä on merkittävä tuoda yhdeksi indikaattoriksi opiskelijakokemus ja sen mittaaminen. Opiskelijakokemusta on pyrittävä ymmärtämään, mutta kokemuksen tulkinta edellyttää harkintaa. On syytä huomioida opiskelijan oman roolin merkitys oppimisessa. Korkeakouluopiskelijan opiskelijakokemukseen vaikuttavat vahvasti mm. opiskelijan oma toiminta, opiskelukyky, hyvinvointi, aktiivisuus ja kyky itseohjautua oppimiseen. (Kosunen 2021.)

4.3 Asiakaskokemuksen mittaaminen

Asiakaskokemusta voidaan pyrkiä ymmärtämään keräämällä tietoa asiakkaan kokemuksesta. Tietoa voidaan kerätä hyödyntämällä erilaisia tiedonhankintamenetelmiä: fokusryhmä tai revolverihaastattelut, palautekyselyt, asiakaskyselyt tai testajat. Mittaamiseen voidaan käyttää erilaisia työkaluja, joiden avulla voidaan edistää toiminnan tai palvelun kehittämistä seuraamalla asiakaskokemuksen kehittymistä. Asiakaskokemuksen mittaamisessa yksi tehokkaimmista mittareista on Fred Reichheldin ja Bain Companyn kehittämä suositteluhaluukkuutta kuvaava Net Promoter Score. (Aaltonen 2019.)

Net Promoter Score eli NPS on markkinoinnin tunnusluku ja yksi kansainvälisesti laaja-alaisimmin levinneitä asiakasuskollisuuden mittareista (Grisaffe 2022). NPS mittaa asiakkaiden tai tapahtumien osallistujien suositteluhaluukkuutta. NPS kertoo, kuinka todennäköisesti yritystäsi tai palveluasi suositeltaisiin ystävälle. NPS indikoi asiakastytyväisyydestä, jota kuvastaa nettosuositelluudeksi (NPS-luku). Suositteluhaluukkuus kerätään esittämällä asiakkaille yksinkertainen kysymys "Kuinka todennäköisesti suosittelet tätä palvelua/tapahtumaa/tuotetta ystävällesi? NPS-mittaria sovelletaan myös opiskelijakokemuksen mittaamiseen ja koulutuksen kehittämiseen (Heilala ym.

2020; Gutiérrez Aguilar & Gutiérrez Aguilar 2020.). Jyväskylän ammattikorkeakoulussa NPS-mittaria on käytetty opiskelijakokemuksen muutoksen havaitsemisessa vuodesta 2018 (Hakala, Liimatainen & Tuomi 2022).

NPS-mittarissa vastaajat luokitellaan kolmeen kategoriaan suosittelijat, passiiviset sekä arvostelijat suositteluindeksin perusteella. Suositteluindeksin keräämisessä käytetään asteikkoa 0-10. Suositteijat ovat henkilöitä, jotka suosittelevat yritystä tai sen palvelua. He ovat tärkeitä maineen ja uskottavuuden kannalta. Passiiviset edustavat luokkaa, joka tarvitsee eniten panostusta. Tähän luokkaan kuuluvien asiakkaiden kokemus voi heilahtaa suosittelijasta arvostelijaksi tai päinvastoin. Passiivisten luokkaan voidaan kohdentaa toimenpiteitä, joilla pyritään vaikuttamaan tyytyväisyyteen ylittämällä heidän odotuksiaan. Arvostelijat luokkaan kuuluvien kokemuksista täytyy olla kiinnostunut henkilötasolla. Arvostelijasta pystyy kyllä tekemään suosittelijan, Aaltonen (2019) toteaa.

Suositteluindeksi lasketaan (NPS) laskentakaavalla. NPS-luku muodostuu suosittelijoiden – arvostelijoiden prosenttiosuuksien erotuksena. Arvostelijoiksi katsotaan vastaukset 0-6, neutraaleiksi 7-8 ja suosittelijoiksi vastaukset 9-10. Lopputuloksena saadaan indeksi asiakkaiden ”nettosuosittelusta”. (Korkiakoski & Ylikoski 2011; Löytänä & Kortesus 2011.) Kuviossa 2 on esitetty nettosuositteluindeksin luokat ja laskentakaava. (Korkiakoski & Ylikoski 2011; Löytänä & Kortesus 2011.)

Tulokset	Ryhmät
0-6	Arvostelijat
7-8	Neutraalit
9-10	Suosittelijat

(NPS) Laskentakaava

$$\% \text{ Suosittelijat} - \% \text{ Arvostelijat} = \text{NPS}$$

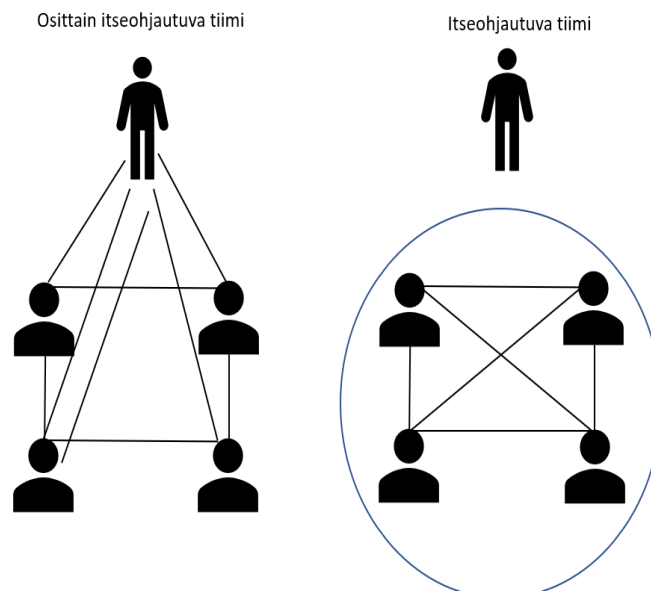
Kuvio 2 NPS-luokat ja NPS-laskentakaava

NPS-mittaria käytetään asiakaskokemuksen mittaamiseen globaalisti pienissä ja suurissa B2B- ja B2C-yrityksissä. Yhä useammin myös julkisyhteisöissä kuten esimerkiksi sairaanhoidossa tai kunta-palveluissa. Mallia käytetään myös monopoliyrityksissä. Vaikka NPS indeksiä seurataan toimialoit-tain ja sen perusteella voitaisi vertailla yrityksiä toisiinsa, jokaisen yrityksen on syytä arvioida tu-losta, mallin soveltuvuutta juuri omaan toimintaan. NPS-lukua on syytä tarkastella myös kriittisesti (Korkiakoski & Ylikoski 2011), sillä NPS-luku on hyvin karkea mittari (Aaltonen 2019). Mittarin käy-tössä on huomioita, ettei se välttämättä kuvasta asiakkaan kokonaiskokemusta. Asiakkaan anta-maan arvioon vaikuttaa hänen tunnetilansa kysymyksen esittämisen hetkellä prosessin päättyessä. Jos esimerkiksi kokemus prosessista on muuttunut negatiiviseksi vasta loppuvaiheessa, saattaa

asiakas valita pienemmän arvon kuin koko prosessista oli ollut tarpeen antaa. NPS-luku siis edustaa hetkellistä kokemusta eikä ota kantaa, missä vaiheessa prosessia onnistumiset ja epäonnistumiset tapahtuvat. On myös havaittu, että asteikon yläpään hyödyntäminen on rajoitettua (arvot 9-10), jolloin NPS-luku jää helposti negatiiviseksi. Pitkällä aikavälillä tällä ei kuitenkaan ole merkitystä. (Löytänä & Korteso 2011) Rajoitteista huolimatta, NPS-mittarin on tunnistettu lisäävän asiakasymmärrystä ja tukevan kehittämistä. NPS-luvun kasvattamiseen tehdyt panostukset ovat usein johtaneet myös toiminnan kehittämiseen ja edelleen laadukkaampaan asiakaspalveluun. Karkeasti NPS-lukua voidaan tulkita seuraavasti: jos NPS-luku on suurempi kuin nolla, suurin osa asiakkaistasi suosittelee palvelua. Mikäli NPS-luku on yli 50, tulosta pidetään erinomaisena ja maailmanluokan palvelukokemuksesta indikoi yli 70 NPS-luvut. Tässä tutkimuksessa opintomatkaan liittyvää opiskelijakokemusta tiimistä tarkastellaan NPS-mittarin avulla. (Aaltonen 2019.)

4.4 Itseohjautuvat tiimit oppivana organisaationa

Itseohjautuvuuden käsite pohjautuu humanistiseen ihmiskäsitykseen, jossa korostetaan ihmisen vastuuntuntoa ja potentiaalia omaehtoiseen oppimiseen ja itsenäiseen kehittymiseen. Itseohjautuvat tiimit ja niiden merkitys korostuu myös tämän päivän työelämässä ja modernissa johtamisessa niin kansallisesti kuin kansainvälisesti. Itseohjautuvien tiimien odotetaan kantavan vastuun työstään. Valta on siirretty johdolta tiimille, jolloin esihenkilöt mahdollistavat puitteet tiimin menestymiselle ja tiimit päättävät itse työn tekemisestä ja työn johtamisesta. Työntekijän itseohjautuvuudella viitataan työntekijään ja hänen kykyynsä toimia omaehtoisesti ilman tarvetta ulkopuoliseen ohjaukseen tai kontrollille (Martela, Hakanen, Hoang & Vuori 2021, 9-32). Kuviossa 3 havainnollistetaan itseohjautuvaan tiimi suhdetta ulkopuoliseen ohjaukseen.

Kuvio 3 Itseohjautuva tiimi ja ulkopuolinen ohjaus

Itseohjautuva oppija on aktiivinen toimija ja oman oppimisprosessinsa omistaja (Harms 2015, 22). Edellytys itseohjautuvuuteen korostuu Tiimiakatemia toimintamallissa. Itseohjautuvuuden merkitys oppimisessa on tunnistettu myös kansainvälisesti yrittäjyyden kehittymisen lähtökohtana. Itseohjautuvuuden toteutumisen mahdollistaa vapaus ja valta ottaa vastuu omasta toiminnasta ja tiimistä (Tiimiakatemia 2014). Tiimit perustavat osuuskunnan ja luovat omat sisäiset normit tiimille. Oppimistoiminnassa näillä itseohjautuvilla tiimeillä on perinteisen tiimin ominaisuuksia, mutta lisäksi sillä on autonomia päättää omasta toiminnastaan (Guzzo & Dickson 1996). Tiimi ei ole vastuussa vain tavoitteiden saavuttamisesta ja työskentelystä. Tiimillä on myös vastuu jäsenistään. Tämä edellyttää tiimin jäsenten välistä luottamusta ja kunnioitusta muita jäseniä kohtaan. Jos luottamusta tiimin jäsenten kesken ei ole, ei tiimi kykene toimimaan tehokkaasti.

4.5 Psykologinen turvallisuus ja sen merkitys

Tiimiakatemia tiimien toimintaa ohjaavia arvoja ovat ihmissuhteet, kumppanuuksien rakentaminen ja ylläpitäminen. Toiminta perustuu henkilösuhteisiin, jossa palautteen antaminen ja rakentava vastaanottaminen toteutuu tiimissä. (Tiimiakatemia 2017). Tiimin muodostuminen itseohjautuvaksi etenee vaiheittain. Ryhmäytyminen on prosessi, jossa joukko ihmisiä oppii tuntemaan toisensa paremmin. Tärkeitä osa-alueita ryhmäytymisessä ovat luottamus, vuorovaikutus ja viihtyminen. Ryhmäytymisen päämääränä pedagogisessa mielessä on tilanne, jossa ryhmä on ryhmäytynyt niin hyvin, että ryhmän jäsenet luovat ilmapiirin, joka edistää yksilön oppimista. (MAST ryhmäyttämisosopas n.d.)

Tiimin ilmapiirin mittarina voidaan käyttää turvallisuuden tunnetta. Psykologinen turvallisuus rakentuu ryhmän kesken, kun taas luottamus rakentuu kahden ihmisen välille. Yhtä ei kuitenkaan ole ilman toista. (Great Place to Work n.d.) Tiimin jäsenten kokema psykologiseen turvallisuuden merkitys itseohjautuvien tiimien ja yhteisöohjautuvuuden kirjallisuudessa nouseekin toistuvasti, jopa niin merkittävästi, että psykologista turvallisuuden tunnetta voidaan pitää erittäin vahvana ilmiönä selittämään tiimin tuloksellisuutta, oppimista ja yhteistyön laatua (Lehtinen 2021, 26).

Psykologisesti turvallisessa tiimissä tiimin jäsenet tuntevat itsensä tervetulleiksi, ovat avoimia uuden oppimiselle, uskaltavat toimia itsenäisesti ja haastaa toisten ajattelua ilman pelkoa seuraamuksista. Psykologinen turvallisuus rakentuu arvostuksesta, yhteenkuuluvuudesta, luottamuksesta, yhteisestä suunnasta ja luovasta jännitteestä. Psykologinen turvallisuus on tiimien menestymisen tärkein tekijä. (Freese 2021.) Uutta luova tiimin on koettava psykologista turvallisuutta. Psykologisesti turvallinen ilmapiiri tukee tiimiläisten luovuttaa ja innovatiivisuutta. Psykologisesti turvallinen työskentely-ympäristö edistää tiimin jäsenen sekä koko tiimin oppimista (Newman 2017, 527). Tiimien jäsenet ovat halukkaampia työskentelemään yhteisen päämäärän etten, mikäli jäsenten välillä valitsee luottamuksellinen ilmapiiri (Huggins and Scheepers 2019).

4.6 Seikkailupedagogiikan käyttö opetusmenetelmänä

Seikkailulla tarkoitetaan toimintaa, jossa osallistujat ovat aktiivisia, toimivat yhdessä ryhmänä ja toiminta on elämyksellistä (Telemäki & Bowles 2001), 32). Seikkailupedagogiikkaa perustuvassa oppimisprosessissa osallistujan toiminnan aikaiset kokemukset ja elämykselliset ovat merkityksellisessä roolissa (Karppinen & Latomaa 2015).

Seikkailu- ja elämyspedagogiikka ovat tavoitteellista toimintaa, jolla pyritään mahdollistamaan ja luomaan puitteet moniulotteiselle oppimisprosessille (Karppinen & Latomaa 2015, 72-74). Toimintana seikkailu- ja elämyspedagogiikka eroavat toisistaan ryhmän merkityksen osalta. Seikkailupedagogiikka voi toteutua yksittäisen henkilön toimintana esimerkiksi patikointi tai seinäkiipeily, joka ei edellytä ryhmätyöskentelyä. Elämyspedagogisessa toiminnassa suositetaan menetelmiä, jotka vaativat yhteistyötä. Esimerkiksi patikointi retkellä tapahtuva pelastusharjoitus tai matkareitin valinta opintomatalla pakottavat yksilön toimimaan ryhmässä ja ottamaan vastuuta muista ryhmänjäsenistä.

Elämyspedagogiikka on kasvatustapa, jossa elämyksellisellä toiminnalla tuetaan yksilön oppimista tilanteessa, joissa yksilö viedään elämykselliseen tilanteeseen osana ryhmää. Elämyspedagogiikassa opiskelija kasvuprosessia tukee ryhmä ja ryhmässä tapahtuva sosiaalinen vuorovaikutus. Opettajan rooli elämyspedagogisessa mallissa on käynnistää ja mahdollistaa toiminta. Opettaja säilyy oppimisprosessin taustalla ja keskeistä on antaa opiskelijan keksiä ja luoda itse ratkaisut tilanteisiin. (Karppinen & Latomaa 2010). Elämys- ja seikkailupedagogiikkaa käytetään usein synonyymeina keskenään, sillä ne pohjautuvat oppimiskokemukseen, jossa elämyksiä, toimintaa ja kokemuksia hyödynnetään oppimisen perustana reflektion kautta (Karppinen & Latomaa 2015, 47). Tiimiakatemia opintomatka perustuu tiimissä koettuun seikkailuun, joten käsitteen seikkailupedagogiikan sijasta tulisi käyttää elämyspedagogiikka käsitettä. Tässä tutkimuksessa kuitenkin pidetään käyttämällä käsitteenä seikkailupedagogiikka siten, että se sisältää sosiaalisen ryhmäulottuvuuden.

Sosiaalisen ulottuvuuden sisällyttäminen oppimisen on korostunut entisestään. Nykypäivän työelämässä ja opiskelussa tarvitaan yhä voimakkaammin geneerisiä taitoja ja niiden merkitys on tunnistettu. Geneeriset taidot ovat vaikuttavat kykyyn oppia, asiantuntijuuden rakentamiseen ja luovat pohjan jatkuvalla oppimiselle ja itsensä johtamiselle. Geneerisissä taidoissa korostuvat mm. ryhmässä toimiminen, yhdessä uuden luominen, ongelman ratkaisu, luovuus ja päätöksentekokyky. Geneeristen taitojen oppimista on tuettava tavoitteellisesti koko opiskelupolun ajan ja edelleen korkeakouluopinnoissa. (Ursin 2021, 91.) Seikkailupedagoginen toiminnan on havaittu tukevan geneeristen taitojen kehittymistä, sillä siihen liittyy vahvasti toiminnan ja reflektion vuoropuhelu.

Seikkailukasvatus on ilmaus kasvatustoiminnasta, jossa seikkailumenetelmää hyödyntämällä vaikutetaan monipuolisesti kasvatettavaan henkilöön. Seikkailukasvatuksella tarkoitetaan seikkailupainotteista elämyspedagogiikka, jota toteutetaan kokemuksellista oppimisteoriaa hyödyntäen. Seikkailukasvatuksen avulla osallistujalle mahdollistetaan elämyksiä. Taitoja ja edellytyksiä toimia

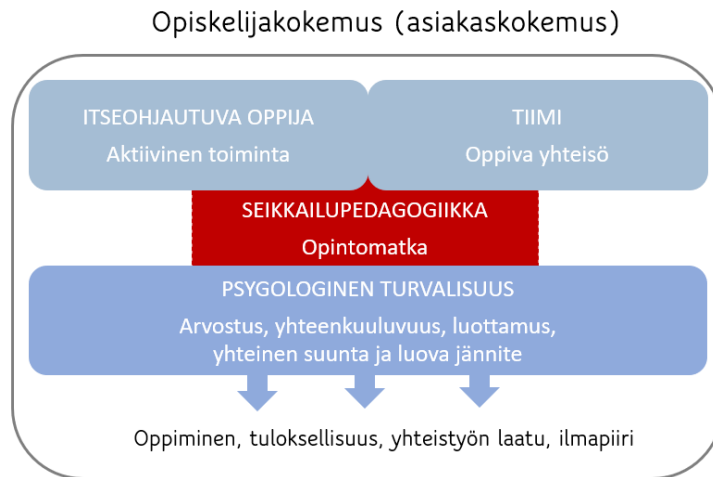
ryhmän jäsenenä opitaan itsensä haastamisen kautta. Näiden elämysten kautta osallistuja oivaltaa, että selviytyäkseen muuttuvasta tilanteesta hänen on otettava vastuu ja päätösvalta omasta toiminnastaan. Seikkailukasvatus on yksilöllistä, mutta myös yhteistyöhön suuntautunutta, joten sitä toteuttamalla on mahdollisuus parantaa ryhmän yhteishenkeä (Karppinen & Latomaa 2010, 118 -119) sekä tukea ryhmän voimaantumista. Seikkailukasvatus ja Tiimiakatemia toiminnan peruseriaatteet ovat piirteiltään huomattavan yhteneväiset.

Sekä Tiimiakatemiassa että seikkailukasvatuksessa ryhmän jäseniä tuetaan aitoon osallisuuteen tavoitteiden ja toiminnan määrittämisessä sekä heitä kannustetaan vastuunottamiseen omasta ja yhteisestä toiminnasta. Ryhmän jäsenten rooli korostuu vertaisina tai oppimisen tukijoina. Ryhmän jäsenet tukevat reflektiota ja tarjoavat peilin itsetuntemukseen ja omien oivallusten ja ratkaisujen löytämiseen. Seikkailukasvatuksessa korostuu prosessimaisuus, reflektiivisyys, dialogisuus ja keskittyminen osallistujan voimavaroihin. (Suomen nuorisokeskukset 2022.)

Ongelmaksi seikkailukasvatuksessa voi muodostua se, ettei kaikki opiskelijat välttämättä nauti elämyksellisestä toiminnasta. He voivat kokea toiminnan itselleen epämiellyttäväksi ja vetäytyä tällöin syrjään. (Hietala & Kumpula 2018, 28). Lisäksi voi käydä niin, että seikkailullinen toiminta ei kehitä oppilaan omaa ajattelua tarpeeksi, eikä tällöin oppimista välttämättä tapahdu niin paljon, kuin oli suunniteltu.

4.7 Tutkimuksen teorettinen viitekehys

Opinnäytetyön tutkimuskohteena on seikkailupedagogiikkaan perustuva opintomatka. Tiiminä toteutuneen seikkailun odotetaan sitouttavan tiimiä ja tukevan tiimin voimaantumista. Itseohjautuva tiiminä toimiminen ja oppiminen edellyttävät ryhmäytymistä, ryhmän toimimista oppivana yhteisönä sekä yksilöiden aktiivisuutta. Ryhmäytymistä voidaan tarkastella prosessina, joka rakentuu vähitellen. Ryhmäytymisen mahdollistavia merkittäviä tekijöitä ovat luottamus, vuorovaikutus ja viihtyminen. Luottamus rakentuu ihmisten välille ja tiimissä luottamusta kuvataan psykologisena turvallisuutena. Opinnäytetyön teorettisen viitekehysten perustaksi muodostuu täten psykologinen turvallisuus, jota pidetään erittäin vahvana tiimin tuloksellisuuden, oppimisen ja yhteistyön laatua selittävänä tekijänä. Opiskelijakokemus taas määritellään yksilön henkilökohtaisena kokemuksena opiskelusta tai oppimistapahtumasta. Ryhmässä tapahtuvaan oppimistapahtumaan ja siitä muodostuvaan opiskelijakokemukseen vaikuttavat voimakkaasti oppivayhteisö, ryhmä, ryhmäytymisen aste sekä itseohjautuvuus oppijana. Opinnäytetyön teorettiseksi viitekehykseksi kyttyy opiskelijakokemus, oppivan yhteisö, ryhmäytymisen sekä itseohjautuvan oppijan käsitteisiin liittyvät tekijät: luottamus, vuorovaikutus, viihtyminen ja kunnioitus. Teorettinen viitekehys on esitetty seuraavasti

Kuvio 4 Tutkimuksen teoreettinen viitekehys

5 Tutkimuksen toteutus

5.1 Tavoite

Opinnäytetyön tavoitteena on tutkia opintomatalla toteutuneen seikkailupedagogisen toiminnan hyötyjä ja mahdollisia haittoja. Tutkimustyö rajautui opiskelijakokemuksen tarkasteluun: ”Opiskelijoiden kokemus opintomatkan vaikutuksesta tiimin ryhmäytymiseen.” Seikkailupedagogiikkaan perustuvan opintomatkan oletettiin vahvistavan muun muassa tiimin **ryhmäytymistä, luottamusta ja yhteenkuuluvuuden tunnetta**. Muutosta tarkasteltiin teoreettisessa viitekehyksessä (ks. Kuvio 4 Tutkimuksen teoreettinen viitekehys) nostettujen tekijöiden suhteen: **arvostus, yhteenkuuluvuus, luottamus, yhteinen suunta, sitoutumien ja aktiivinen toiminta**. On oletettavaa, että tiimien ja psykologisen turvallisuuden rakentuminen oli huomattavasti vaikeutunut Covid-19 seurauksena vuorovaikutuksen ja kohtaamisten rajoittuessa. Tutkimuksen lopputulemaa voidaan hyödyntää perusteluna opintomatkan merkityksellisyydelle. Selvitystyön odotetaan myös nostavan esille kehittämiskohteita positiivisemmän opiskelijakokemuksen tavoittamiseksi.

Tutkimus toteutettiin monimenetelmällisesti. Tutkimuksen ytimenä on laadullinen tutkimus, jota täydennettiin määrällisellä tutkimuksella.

5.2 Kohderyhmä

Tutkimuksen kohteena on syksyn 2022 Tiimiakatemia opintomatka. Opintomatka suuntautui Iso-Britanniaan (Birmingham). Opintomatalle osallistuivat lähes kaikki Tiimiakatemia länän olevat opiskelijat. Opiskelijat olivat opinnoissaan eri vaiheissa (I-IV vuosikurssi). Ensimmäisen vuoden opiskelijat olivat opintomatkan toteutuessa toimineet tiiminä 10 kuukautta, toisen vuoden opiskelijat vuoden ja 10 kuukautta ja kolmannen vuoden opiskelijat 2 vuotta ja 10 kuukautta. Opintomatalle osallistui 110 opiskelijaa ja 10 tiimiä.

Opintomatka kuuluu pakollisena osana kaikille Tiimiakatemia-opiskelijoille (ks. Kuvio 1 Kokemuksellinen oppiminen Tiimiakatemiassa). Opintomatka järjestetään joka toinen vuosi. Opintomatka toteutuu keväisin, jolloin ensimmäisen vuoden opiskelijat ovat toimineet tiimissä vajaan puoli vuotta. Covid 19-pandemian vuoksi opintomatkat jouduttiin perumaan vuonna 2020 sekä 2021. Edelleen pandemia rajoitti matkustamista vielä keväällä 2022, joten opintomatka siirtyi syksylle. Pandemialla on myös ollut suuri vaikutus korkeakoulu-opiskelijoiden arkeen rajoittaen tiimien toimintaa, vuorovaikutusta ja asiakasprojektien toteuttamista. Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen (Parikka, Ikonen, Koskela, Marjeta, Kilpeläinen, Pietilä, Härkänen & Lundqvist 2021) tekemän tutkimuksen mukaan noin 70 prosenttia korkeakouluopiskelijoista kokee opintojen vaikeutuneen koronaepidemian jälkeen.

5.3 Menetelmät ja aineiston keruu

Tutkimusaineisto kerättiin ennen seikkailupedagogiikkaan pohjautuvaa opintomatkaa ja sen jälkeen. Tutkimus toteutettiin monimenetelmällisesti täydentäen kvalitatiivinen tutkimus kvantitatiivisella tutkimuksella. Opiskelijoilta kerättiin arvio tiimikokemuksesta kyselylomakkeella (tiimityytyväisyysindeksi) ja satunnaisesti valittuja opiskelijoita (n=12) haastateltiin ennen opintomatkaa ja sen jälkeen opintomatkan.

Opiskelijoiden kokemusta opintomatkan vaikutuksesta ryhmäytymiseen tutkittiin tiimityytyväisyysindeksin avulla. Tiimityytyväisyysindeksinä käytetään NPS-mittaria. Tiimityytyväisyyttä kartoitetaan muotoillun NPS-kysymyksen avulla: ”Kuinka todennäköisesti suosittelisit tiimiyrittästäsi työyhteisöksi ystävällesi?”. Kysely lähetettiin jokaiselle matkalle osallistuvalla tiimiyrittäjällä. Vastaukset kerättiin Google Forms -lomakkeella ennen opintomatkaa ja opintomatkan jälkeen. Likert-asteikolliset vastaukset luokiteltiin kolmeen luokkaan (arvostelijat [0–6], neutraalit [7–8] ja suosittelijat [9–10]). Tiimityytyväisyysindeksi, NPS-luku laskettiin suosittelijoiden ja arvostelijoiden erotuksesta (ks. Kuvio 2 NPS-luokat ja NPS-laskentakaava).

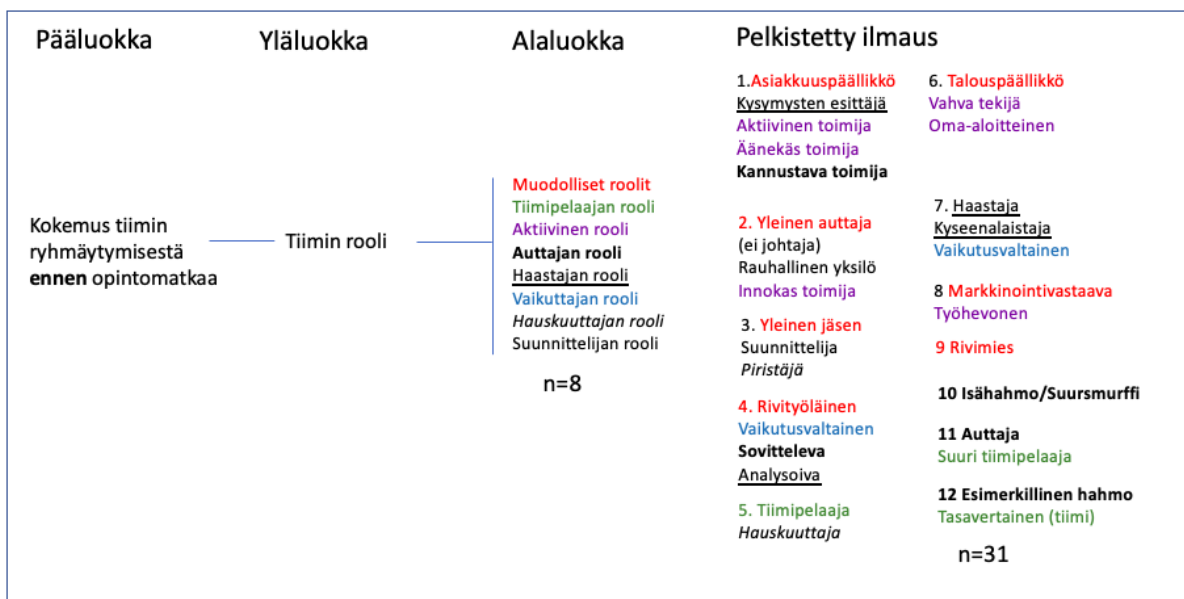
Opintomatkan vaikutusta tiimin ryhmäytymiseen tutkittiin hyödyntäen laadullista tutkimusmenetelmää, jotta haastatteluilla saatiin kerättyä yksityiskohtaista tietoa tiimiyrittäjien ongelmista ja positiivisista kokemuksista (Alasuutari 2011). Haastattelu menetelmäksi valittiin puolistrukturoitu haastattelu, sillä haastateltavalta haluttiin tietoa omasta tiimikokemuksesta (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2009). Toisaalta puolistrukturoitu haastattelu mahdollisti omakohtaisten kokemusten kertoamisen, kuten tunteita, mielipiteitä, käsityksiä sekä havaintoja voi ilmaista vapaammin. Opiskelijakokemukseen liittyvä tutkimusaineisto on mielekästä koota haastatteleamalla (Jyväskylän Yliopisto 2021a).

Puolistrukturoidun haastattelun toteuttamiseksi valmisteltiin haastattelurunko ja haastattelukysymykset. Testihaastattelun perusteella haastattelurunkoa ja kysymyksiä hiottiin (Liite 1). Opintomatalle osallistuvista opiskelijoista valittiin satunnaisotannalla haastateltavaksi 12 eri vuosikursien opiskelijaa, jotka edustivat kymmentä eri tiimiä. Valittuja tiimiyrittäjiä lähestyttiin haastattelua pyynnöllä. Heitä informoitiin ennakkoon haastattelun toteutuksesta ja heille toimitettiin tietosuojalomake. Suostumuksen tutkimukseen antoivat kaikki haastateltavaksi valitut

opiskelijat (n=12). Yksilöhaastattelut nauhoitettiin ja digitaalinen tallenne litteroitiin analyysiä varten. Haastattelut litteroitiin ja numeroitiin siten, että henkilöitä pyytyä tunnistamaan.

5.4 Tutkimuksen analyysi

Haastattelut litteroitiin tekstinkäsittelyohjelman (Ms Word) sanelinominaisuuden avulla. Tekstimuotoisesta aineistosta tuotettiin pelkistetyt ilmaukset, jotka havainnollistettiin käsittekartaksi (Mind Map). Pelkistetyt ilmaukset kiteytettiin. Aineiston käsittelyssä hyödynnettiin värikoodausta ja aineisto luokiteltiin: pääluokka, yläluokka ja alaluokka. Kuviossa 5 on esitetty esimerkki analyysistä.

Kuvio 5 Esimerkki analyysistä

Edellä kuvattu analyysi toteutettiin jokaiselle haastattelukysymykselle. Luokitteluun käytettiin esitysgrafiikkasovellusta (Ms Power Point).

6 Tulokset

6.1 Tiimityytyväisyysindeksi

Tiimityytyväisyyden tutkimukseen käytettiin NPS-mittaria. Kyselyn vastasi ennen matkaa 44 opiskelijaa (Taulukko 1) ja matkan jälkeen 46 opiskelijaa (Taulukko 2). Likert-asteikolliset vastaukset luokiteltiin kolmeen luokkaan (arvostelijat [1–6], neutraalit [7–8] ja suosittelijat [9–10]). Tiimityytyväisyysindeksi laskettiin suosittelijoiden ja arvostelijoiden prosenttisuuksien erotuksesta. NPS-luku ennen opintomatkaa oli -14 ja opintomatkan jälkeen -13.

Taulukko 2 NPS-jakauma ennen opintomatkaa

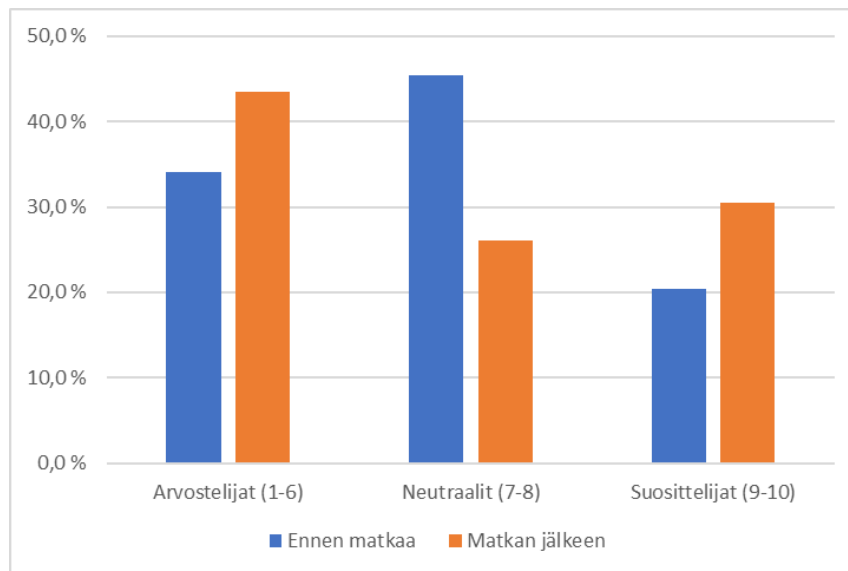
<i>NPS-Luokka</i>	<i>n</i>	<i>%</i>
Arvostelijat	15	34.1
Neutraalit	20	45.5
Suosittelijat	9	20.5
Yhteensä	44	

Taulukko 3 NPS-jakauma opintomatkan jälkeen

<i>NPS-Luokka</i>	<i>n</i>	<i>%</i>
Arvostelijat	20	43.5
Neutraalit	12	26.1
Suosittelijat	14	30.4
Yhteensä	44	

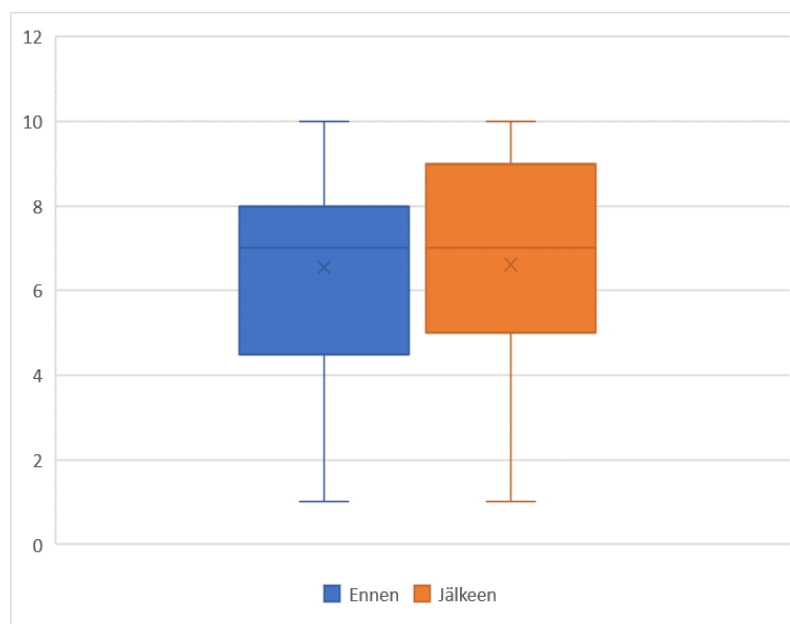
NPS-lukuun tulee suhtautua varauksellisesti ja onkin syytä tarkastella NPS-luvun sijasta NPS-jakaumia ja niissä tapahtuvia jakaumissa tapahtuvia muutoksia (Heilala ym. 2020). Absoluuttisen tulkinnan sijasta, luku tulisi nähdä muutoksen indikaattorina (Grisaffe 2022), eikä esimerkiksi vertailukriteerinä opintojaksojen kesken.

NPS-jakaumia tarkasteltiin visuaalisesti hyödyntämällä pylväsdiagrammia ja laatikko-jana-esitystä (Tietoarkisto n.d.). Kuviota hyödynnettiin muutoksen havainnollistamiseen. Kuviot tuotettiin MS Excel-tilukkolaskentaohjelmaa. Kuviossa 6 on kuvattu NPS-jakaumat ennen ja jälkeen opintomatkan. Pylväsdiagrammi havainnollistaa opintomatkan aikana jakaumassa tapahtunutta muutosta. Neutraalien osuus on pienentynyt passiivisten ja suosittelijoiden osuudet vastaavasti kasvaneet. Muutos on jakaumassa likimain yhtä molempiin suuntiin (n. 10 %).

Kuvio 6 NPS-jakaumat ennen opintomatkaa ja sen jälkeen

NPS-Jakaumien vertailuun hyödynnettiin laatikko-janakuviota, jossa NPS-jakaumaa kuvataan yksinkertaisella kuviolla. Kuviossa laatikko sisältää puolet havainnoista ja mediaani on merkitty laatikon halkaisevalla viivalla. Laatikon läpi kulkeva jana edustaa ääriarvojen jakaumaa. (Tilastokeskus n.d.). Kuviossa 7 on esitetty NPS-jakaumat, josta voidaan tulkita opintomatkan positiivinen vaikutus. Yli puolet NPS-luvuista sijoittuu ennen matkaa välille [4.5,8] ja matkan jälkeen välille [5.0,9]. NPS-jakaumien keskiarvoissa ennen matkaa ($\bar{x} = 6.55$) ja matkan jälkeen ($\bar{x} = 6.61$) on havaittavissa pieni positiivinen kehitys, kuitenkin NPS-jakaumien mediaanien ollessa yhtä suuret ($md = 7$).

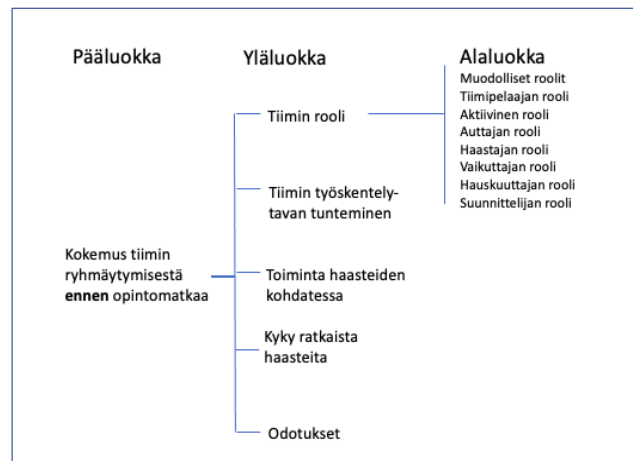

Kuvio 7 Laatikko-janakuviolla havainnollistettu NPS-arvojen jakaumat

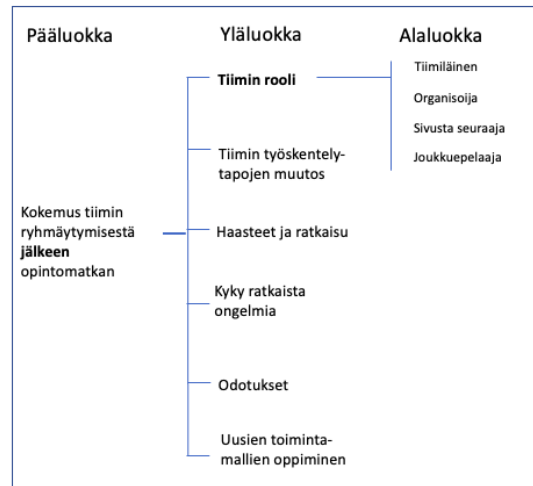
6.2 Opintomatkan koettu vaikutus tiimiin ryhmäytymiseen

Haastatteluaineiston avulla tutkittiin opiskelijoiden kokemusta opintomatkan vaikutuksesta tiimin ryhmäytymiseen. Aineistoa lähestyttiin induktiivisesti. Seuraavissa kuvioissa esitetään haastattelukysymyksittäin luokiteltu aineisto ja sen tulkinta. Kuvioissa esitetään pää-, ylä- ja alaluokat ennen opintomatkaa ja sen jälkeen.

Ensimmäinen haastattelukysymys käsitteli koettu roolia tiimissä: ”Kuvaile rooliasi tiimissä?”. Vastaukset pystyttiin kiteyttämään 8 eri alaluokkaan. Alaluokan ilmaisut kuvastivat tiimin muodollisia rooleja kuten asiakkuuspäällikkö, talouspäällikkö ja markkinointivastaava sekä yleinen auttaja, joka kuvastaa vielä vakiintumatonta muodollista roolia. Tiimiroolit jakoutuivat tiimipelaajan, aktiivisen roolin kuten innokastoimija, vahva tekijä, oma-aloitteinen sekä työhevonen. Auttajan roolin kuten sovitteleva, esimerkillinen hahmo sekä isähahmo. Haastajan roolin, kuten kyseenalaistaja, analysoiva ja haastaja. Vaikuttajan roolin, hauskuuttajan roolin sekä suunnittelijan roolin.

Kuvio 8 Kokemus tiimin ryhmäytymisestä ennen opintomatkaa

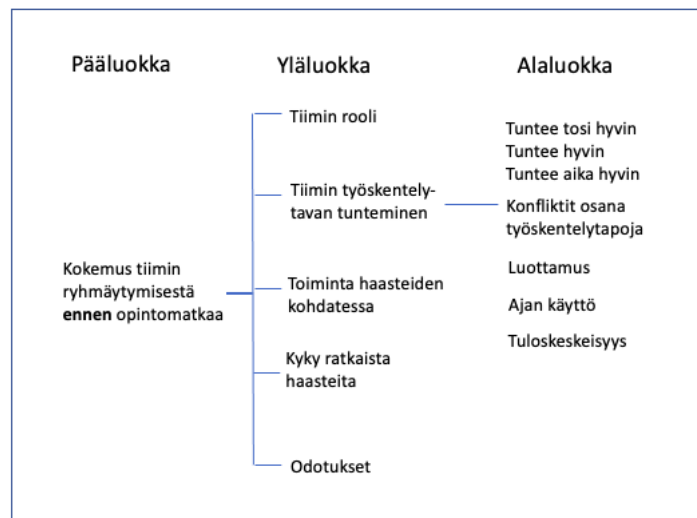
Kuvio 9 Kokemus tiimin ryhmytyimisestä opintomatkan jälkeen

Opintomatkan jälkeen haastateltavat vastasivat kysymykseen “kuvaile rooliasi tiimissä” epämuodollisemmin. Ilmaisut olivat luokiteltavissa neljään eri alaluokkaan. Alaluokat olivat tiimiläisen roolin, organisoiija roolin, joka piti sisällään matkanohjaajan, organisoiijan sekä suunnittelijan roolin. Sivustaseuraajan roolin, joka sisälsi sooloilijan, sivustaseuraajan sekä mukana kulkijan roolit. Ja joukkuepelaajan roolin.

Vertailtaessa haastateltavien kuvauksia omasta roolista ennen opintomatkaa ja opintomatkan jälkeen, voidaan havaita, että roolia kuvaavat ilmaisut ovat muuttuneet. Muodollisia, tiimin toimintaan liittyviä rooleja esiintyi ennen matkaa. Muodollisia ilmaisuja ei käytetty matkan jälkeen. Matkan jälkeen käytetyt ilmaisut voidaan tulkita kuvastavan omaa toimintaa tiimissä matkan aikana. Tiimiläinen ja joukkuepelaaja ilmaisu kuvaa tiimiin kuulumisen tunnetta. Organisoiija kokee otta-neensa vastuuta tiimin toiminnasta. Kuitenkin matkan jälkeen esiintyy myös kokemus tiimin ulkopuolelle jättäytymisestä. Sivusta seuraaja ilmauksien voidaan tulkita tarkoittavan vetäytymistä tiimin ulkokehälle. Sivustaseuraajien osuus on merkittävä. Matkan henkilökohtaista sitoutumista tulisi lisätä, jotta sivustaseuraajien osuus pienenesi. Aineiston perusteella ei kuitenkaan voida yksiselitteisesti todeta, että matka olisi lisännyt tai vähentänyt ulkopuolelle jättäytymistä.

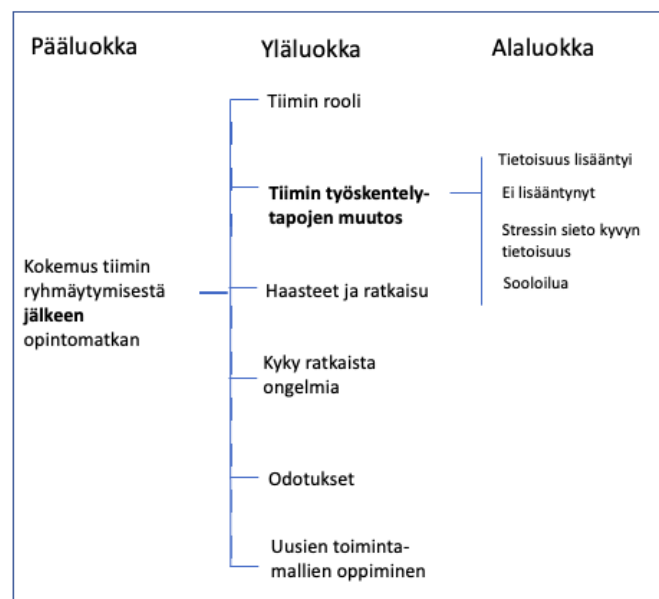
Toinen haastattelu kysymys koski tiimin tapaa työskennellä. Ennen matkaa haastateltaville esitettiin kysymys: ”Kuinka hyvin tunnet tiimisi tavan työskennellä?”. Ilmaisut jakautuivat ilmaisuun tunteeseen ja konkreettisiin työskentely tapoihin. Tunneperäiset työskentelytavat jakautuivat alaluokkiin, tuntee tosi hyvin, tuntee hyvin sekä tuntee aika hyvin. Konkreettisemmat tavat jaettiin 4 eri alaluokkaan. Konfliktit osana työskentelytapoja sisältää kriisipalaverit, painetilanteissa syntyneet ongelmat, ratkaisukeskeisen toiminta ongelmatilanteissa, motivaation puuteen, konfliktitilanteet sekä työskentelyn laahaamisen. Luottamus piti sisällään sitoutuneen tiimityön, yhteiseen tavoitteeseen tähtäämisen, tiimin työskentelyyn luottamisen sekä yhteisöllisen päätöksen teon. Ajan käyttö piti sisällään nopeasti maaliin työskentely tavan, viime tipassa työskentelyn sekä.

rauhallisuuden. Tulokset keskeisyys työskentelytapana piti sisällään oma-aloitteisuuden, tehokkuuden, päämäärätietoisuuden, huolellisuuden, motivaation sekä ahkeruuden

Kuvio 10 Kokemus tiimin työskentelytavan tuntemisesta ennen opintomatkaa

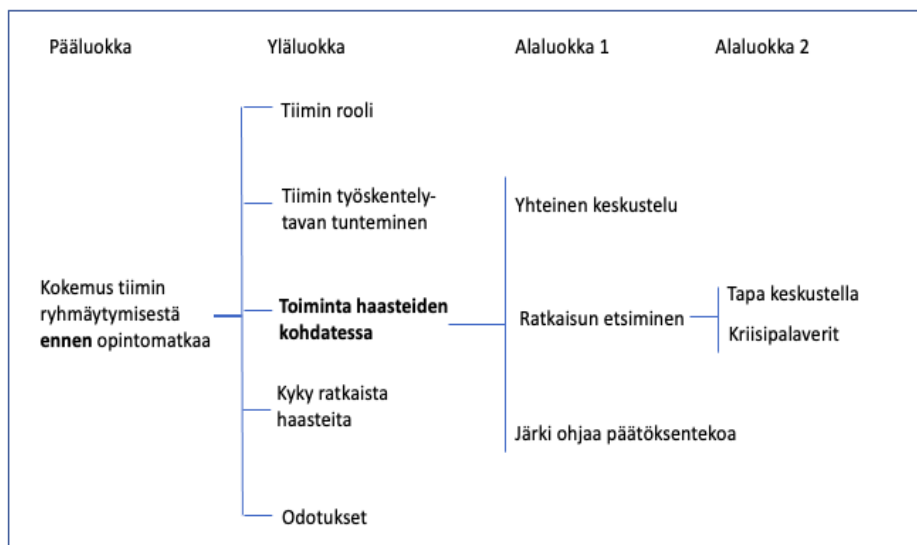
Opintomatkan jälkeen kysyttiin muutoksesta tiimiläisen käsityksessä tiimin työskentelytapojen tuntemisesta. Käsitystä kartoitettiin haastateltavilta kysymyksellä: ”Muuttuiko tietämyksesi tiimiläistesi työskentelytavoista opintomatalla?”. Alaluokiksi muodostuivat; tietoisuus työskentelytavoista lisääntyi ja ei lisääntynyt. Konkreettiset työskentelytapoihin liittyvät ilmaisut jakautuivat stressin sietokyvyn tietoisuuden lisääntymiseen sekä tiimin sisäiseen sooloiluun.

Kuvio 11 Kokemus tiimin työskentelytavan tuntemisesta opintomatkan jälkeen

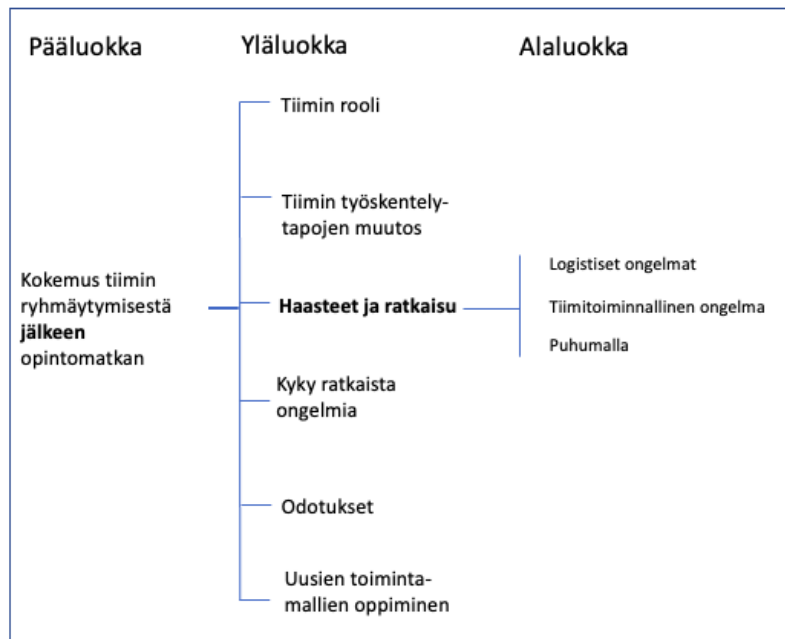
Haastatteluissa opiskelijat kertoivat tietoisuutensa tiimiläistensä toimintatavoista lisääntyneen esimerkiksi seuraavalla tavalla “ehkä enemmän semmoista että, miten jengi reagoi stressiin tai väsymyksen tai nälkään”. Edellä mainitun tapaisia ihmisen suhteellisen normaaliin toimintaan liittyviä asioita tiimiläiset eivät ole kokeneet ennen matkaa, vaikka ennen matkaa kokemus tiimiläisten tuntemisesta on ollut vahva. Aineistoista on tunnistettavissa myös tämän kysymyksen kohdalla kokemus sooloilusta tiimissä. Haastatteluissa yksi vastaaja vastasi edellä mainittuun kysymykseen seuraavalla tavalla; “tuntuu, että joiltain semmoinen tiimijattelu hävisi, että sieltä saattoi porukkaa yhtäkkiä siis vaan ryhmästä poiketa käymään jossain”. Tämän tapaisia vastauksia tiimin sisällä tapahtuvista sooloiluista ei löytynyt ennen opintomatkaa tehdyissä haastatteluissa. Vertailtaessa haastateltavien kuvauksia ennen opintomatkaa ja opintomatkan jälkeen, voidaan todeta tietoisuuden työskentelytavoista lisääntyneen.

Kolmas kysymys käsitteli tiimin toimintaa haasteellisessa tilanteessa. Ennen matkaa esitettiin kysymys: ”Kun tiimi kohtaa haasteita, kuvaile miten toimitte?”. Vastaukset jakautuivat kahteen alaluokkaan 1 ja 2. Alaluokka 1 jakautuu Yhteisen keskustelun, Järjen ohjaavan päätöksen tekoa sekä Ratkaisun etsimisen. Ratkaisun etsiminen jakautuu edelleen alaluokkaan 2: Tapa keskustella sekä Kriisipalaverit.

Kuvio 12 Kokemus tiimin toiminnasta haasteiden kohdatessa ennen opintomatkaa

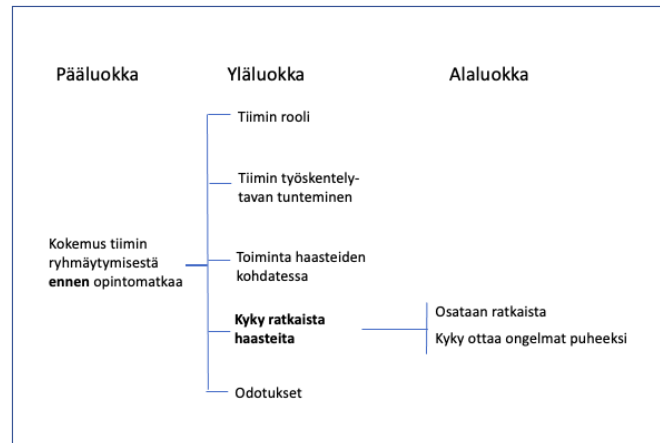
Matkan jälkeen kysyimme ”Millaisia haasteita tiimisi kohtasi matkan aikana ja miten ratkaisitte ne?”. Haastatteluista ilmaisut jakautuivat 3 alaluokkaan. Toinen alaluokista käsitteli Logistisia ongelmia ja toinen niiden ratkaisutapoja. Ongelma alaluokkaan sisällytettiin logistiset ongelmat, tiimitoiminnalliset ongelmat kuten tiimin haasteet, kommunikaatio, keskustelukulttuuri, talouden organisointi, sitoutumisongelmat sekä päätöksen teko. Ratkaisu-luokan alaluokka oli puhumalla.

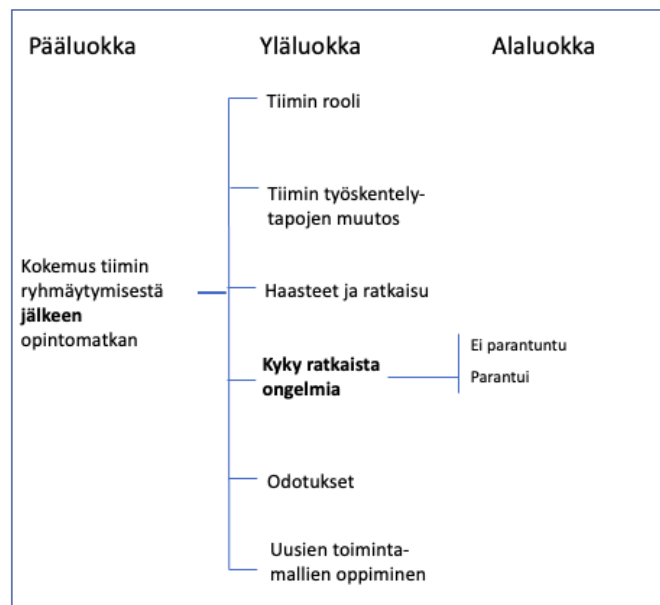
Kuvio 13 Kokemus tiimin toiminnasta opintomatkan jälkeen

Ennen matkaa yksi haastateltava kuvasi tiimensä toimintaa haasteita kohdatessa seuraavasti; “koonnutaan huoneeseen. Me yleensä sanotaan niitä kriisipalavereiksi ja sitten siellä jauhetaan läpi ja siinä saattaa mennä useampikin palaveri sitten että, saadaan homma käsiteltyä mutta kyllä se loppujen lopuksi sitten saadaan ratkaistua.”. Myös matkan jälkeen vastaukset olivat saman tapaisia “Ratkottiin ihan vaan keskustelemalla välillä sanaharkalla, mutta puhumalla niistä sitten selvitettiin ja saatiin jonkinnäköistä päätöksiä.”. Haastatteluiden perusteella tiimien pääsääntöinentapa selvittää haasteet olivat ennen matkaa ja matkan aikana perustuivat kommunikaatioon. Matkalla koetuista haasteista varsinkin logistiset haasteet nousivat esille “ongelmia tuli ehkä sanotaan aika-
taulullisia ja logistisia ongelmia”.

Neljäs kysymys koski ongelmanratkaisu kykyä. Ennen matkaa oli ”Millaiseksi koet tiimin kyvyn ratkaista haasteita? Voit kertoa esimerkin, jos sulla on.” Vastauksista luotiin 2 alaluokkaa osataan ratkaista ja kyky ottaa ongelmat puheeksi.

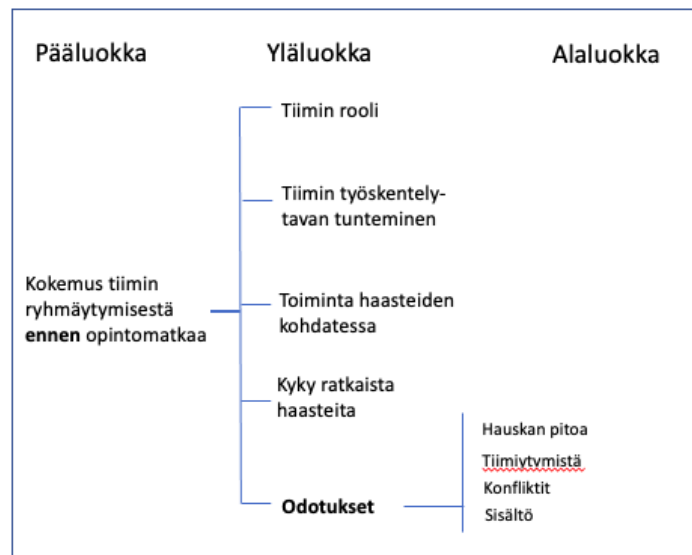
Kuvio 14 Kokemus tiimin kyvyistä ratkaista haasteita ennen opintomatkaa

Kuvio 15 Kokemus tiimin kyvyistä ratkaista haasteita opintomatkan jälkeen

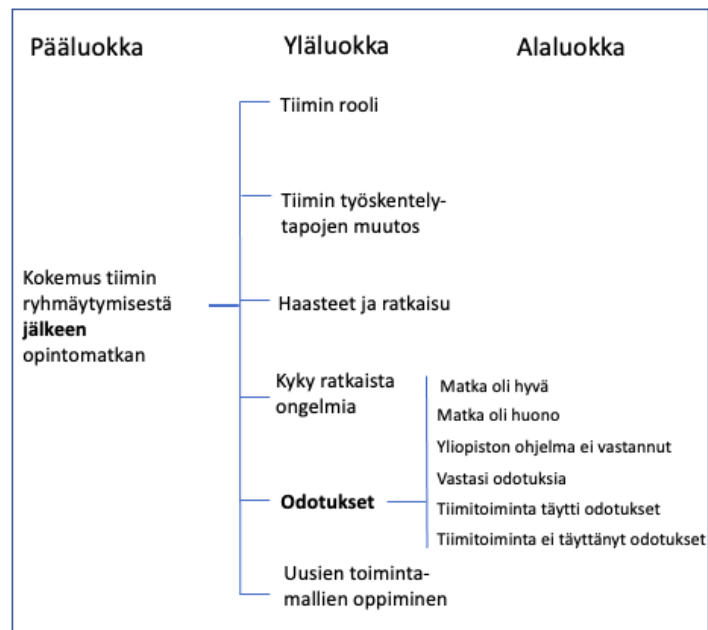
Matkan jälkeen kysyttiin ”Miten matka vaikutti tiimin kykyyn ratkaista ongelmia?”, josta luotiin 2 alaluokkaa ei parantunut sekä parantui. ”Koin että vaikutti tosi positiivisesti ja silleen että jouduttiin tai oli semmoinen tilanne missä meidät oli niinku vähän pakotettu silleen että, on tehtävä silleen niinku luovia ratkaisuja ja tehtävä niitä niinkun yhdessä, että koin vaikuttavan positiivisesti “. Haastatteluiden perusteella osalla tiimeistä ongelman ratkaisu kyky oli kehittynyt matkan aikana. Vastausten perusteella merkittävin tekijä on ollut tiimin yhteinen kokemus. Tiimit ovat kulkeneet yhdessä logistisen haasteen edessä ja täten ongelma ratkaisun on ollut pakko. Yhteisen ratkaisun täytyi löytyä, jotta haluttuun lopputulemaan päästiin. Huomion arvoista on, että aineiston perusteella ne, jotka olivat tehneet lyhyemmän opintomatkan, vastasivat tähän kysymykseen negatiivisemmin: ”Oikeastaan en näe muutosta matka oli loppujen lopuksi sen verran lyhyt, että juurikaan muutoksia ei tähän aihealueeseen tullut”.

Ennen matkaa viimeinen kysymys koski odotuksia tiimiltä opintomatkaa kohden. ”Millaisia odotuksia sinulla on sinun tiimillesi opintomatalla?” jonka vastaukset jaettiin 4 alaluokkaan. Hauskan pitoon, tiimiytymiseen sekä odotuksiin matkan sisältöä kohti.

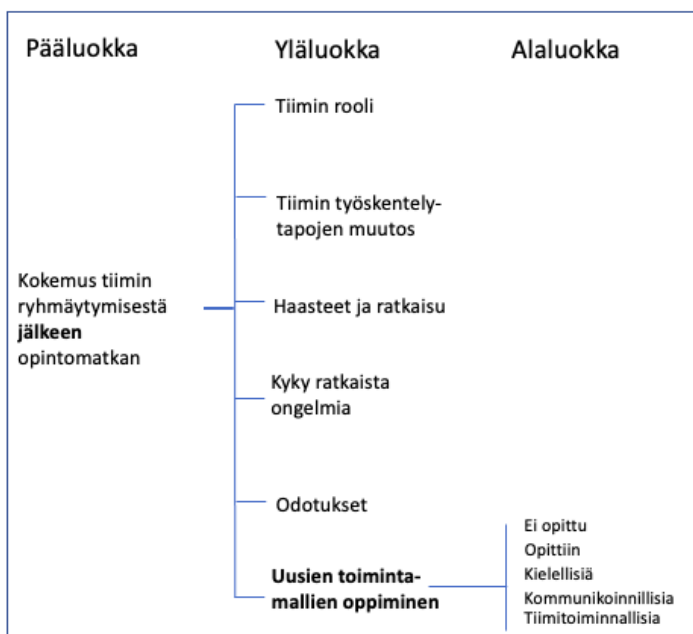
Kuvio 16 Odotukset opintomatalle

Matkan jälkeen kysyttiin ”Vastasiko opintomatka odotuksiasi? jos ei niin, miksi ei?” Alaluokat jakaantuivat 6 jotka ovat matka oli hyvä, matka oli huono, yliopiston ohjelma ei vastannut odotuksia, vastasi odotuksia, tiimitoiminta täytti odotukset sekä tiimitoiminta ei täyttänyt odotuksia.

Kuvio 17 Kokemus odotuksien täyttymisestä

Haastatteluiden pohjalta matka vastasi tiimien odotuksia ryhmäytymisen ja tiimitoiminnan kehittämisen kannalta, jotka olivatkin ne kohdat, jota seikkailupedagogiikalla pyritäänkin kehittämään tiimitoiminnassa. “no tiimin rakentumisen kannalta vastasi mutta se se Birminghamin päädyn toi niinku laatu siellä ei ihan vastannut “. Toisaalta tiimien kokemuksien mukaan toiminta Birminghamin yliopistolla ei vastannut heidän olettamuksiaan. “no osasin odottaa siitä kyllä tulee niinku raskas reissu mutta, se ei ehkä vastannut odotuksia se pääosio siellä Birminghamin päässä se koulun järjestelyt ja suunnittelu ja sun muut valmistelut, että siellähän se ohjelma oli vähän meikäläisen mielestä mitä sattuu, että ei sitten ehkä ihan niin paljon saanut irti” Aineistoin perusteella voidaan todeta matkan sisällöllä olevan vaikutus matkan onnistumiseen. Vaikka tiimitoiminnallisiin tavoitteisiin päästäisiinkin. Määränpään epäonnistunut ohjelma vaikuttaa siihen että, opintomatkan odotuksiin ei ole täysin päästy.

Kuvio 18 Uusien toimintamallien oppiminen

Matkan jälkeen haastatteluun lisäsimme 1 kysymyksen enemmän kuin ennen haastatteluissa. ”Millaisia erilaisia toimintatapoja matkalla pystyttiin saavuttamaan verrattuna normaaliin tiimityöskentelyyn esimerkiksi Suomessa Jyväskylässä?” Alaluokkia luotiin 5. Alaluokista 2 vastasi suoraan kysymykseen ei opittu sekä opittiin ja 3 alaluokista vastasi kysymykseen millaisia malleja opittiin. Alaluokat olivat kielellisiä, kommunikoinnillisia sekä tiimitoiminnallisia.

Aineiston perusteella voidaan todeta että, opintomatkan aika on pystytty saavuttamaan sellaisia toimintatapoja, joita normaalisti ei pystytä saavuttamaan. Tavot, joilla uusia toimintatapoja ilmeni, olivat tiimitoiminnalliset, kielelliset sekä kommunikoinnilliset: “kyl siin niinku tuli itseasiassa tosi paljonkin semmoista mitä ei esim täällä suomessa oikeesti ikinä tehty”.

6.3 Keskeiset tulokset ja johtopäätökset

Tiimityytyväisyyden mittaamiseen käytetyssä NPS kyselystä saatu aineisto kertoo muutoksen tiimien tiimityytyväisyydessä. Vastaukset ennen matkaa olivat 15 (34,1%) arvostelijaa, 20 (45,5%) neutraalia ja 9 (20,5%) suosittelijaa. Matkan jälkeen vastaukset olivat 20 (43,5%) arvostelijaa, 12 (26,1%) neutraalia ja 14 (30,1%) suosittelijaa. NPS luvuksi saatiin ennen matkaa -14 ja matkan jälkeen -13. Vastauksista voi päätellä tiimityytyväisyyden muuttuneen matkan aikana. Suurin muutos tiimityytyväisyydessä matkan aikana on, että neutraalien osuus tiimeistä on laskenut huomattavasti 19,4%. Opintomatalla näyttää olleen siis vaikutusta varsinkin niihin henkilöihin tiimien sisällä, jotka ovat tunteneet tyytyväisyytensä tiimiin olevan neutraalit. Arvostelijoiden sekä suosittelijoiden määrä on kasvanut noin 10% jolloin voi todeta, että opintomatalla on ollut niin positiivista kuin negatiivista vaikutusta tiimiyrittäjien kokemaan tiimityytyväisyyteen.

Haastatteluista saadun aineiston pohjalta voi todeta tiimiläisten kehittäneen paremman tietoisuuden niin omasta toiminnasta tiimissä kuin muiden tiimiläisten toiminnasta. Huomioitavaa on myös se että, kaikki vastanneet tiimiläiset eivät kokeneet tietoisuuden lisääntyneen. Ongelmien ratkaisukyky on haastatteluiden perusteella kasvanut, vaikka tiimiläiset olivat jo ennen matkaa sitä mieltä että, tiimien ongelmaratkaisu kyky on ollut hyvä. Ongelmaratkaisu kyvyn parantumiseen voidaan olettaa liittyvän tiimien kohtaamiin haasteisiin matkana aikana. Määränpäähän pääsemisen pakko, ryhmässä jatkuvasti kulkeminen sekä kommunikaatio taitojen parantuminen on aiheuttanut ryhmäytymistä ja luovaa painetta, joka on sitä kautta edistänyt ongelmaratkaisukykyyn parantumista.

Huomioitavana asiana on myös lukuisat vastaukset Birminghamin yliopiston järjestämän ohjelman laadun kokemisesta heikoksi. Ohjelman taso on selkeästi vaikuttanut tiimiläisten vastauksiin matkan onnistumiseen. Tiimiläiset ovat kuitenkin oppineet toistensa toimintatavoista, kehittyneet ohjelman ratkaisussa, kommunikoinnissa sekä kokeneet yhdessä uusia kokemuksia. Kaikki edellä mainitut asiat viittaavat siihen, että tiimit ovat ryhmäytyneet matkan aika. Aineiston perusteella on kuitenkin selvää, että näin ei ole kaikkien vastanneiden kohdalla.

7 Pohdinta

Tutkimusaineistoa kerättiin kaksiosaisilla teemahaastatteluilla. Haastatteluiden ensimmäinen osa toteutettiin ennen viikkoa opintomatkaa, jotta opintomatkaa edeltävä opiskelijakokemus omasta tiimistä saatiin kartoitettua. Toinen haastattelu toteutettiin välittömästi matkan jälkeisellä viikolla, jotta opiskelijakokemus matkasta olivat vielä tuoreessa muistissa. Haastateltavat valittiin satunnaisotannalla siten, että jokainen opintomatalle osallistunut tiimi oli edustettuna. Haastateltavien määrää puoltaa Tiimiakatemia oppimismalli, jokaisen tiimin jäsenen tulee olla tietoinen koko tiimin toiminnallisesta tilasta. Tämä tarkoittaa sitä, että yksittäisen tiimiläisen haastattelusta saatava informaatio on yleistettävissä koko tiimiä koskevaksi. Haastateltavien määrää täydennettiin vastaajakadon varalta kahdella opiskelijalla (N=12). Katoa ei tapahtunut.

Tutkimusasetelma laadittiin perustellusti. Tutkimusasetelma rajattiin käsittelemään yksilön opiskelijakokemusta, kuitenkin tiimin vaikutus kokemukseen on merkittävä opintomatkan aikana. Kriittinen tarkastelu tutkimustulosten johtopäätöksien yhteydessä kyseenalaistaa tutkimusasetelman. Yksilön kokemuksen rinnalle suosittelisimme myös tiimikokemusta, sillä tutkimustulosta heikentävä tekijä kuten henkilökohtaisten ominaisuuksien vaikutus, kuten esimerkiksi ”ulkopuolinen” tai ”vetäytyvä” rooli tiimissä.

Teemahaastattelujen kysymykset johdettiin tutkimuskysymyksistä. Olettaen, että teoreettisen viitekehityksen teemat nousisivat haastatteluaineistosta esille. Teemahaastattelun suunnittelussa luotettiin induktiiviseen lähestymistapaan. Pyrittiin välittämään psykologiseen turvallisuuteen liittyvien ilmaisujen käyttämistä kysymyksissä. Tutkimusaineiston analyysi osoitti teemoitetun haastattelun tuottavan induktiivisella lähestymistavalla hajautuvan aineiston, jonka voidaan nähdä tutkimuksen luotettavuutta heikentävä tekijänä. Aineistoanalyysi kuitenkin paljasti, että teemahaastattelun kysymykset olisi voinut sitoa voimakkaammin teoriaperustaan. Tällöin tulokset ja yleistettävyys olisi voimakkaammin teoriakytkeytynyt ja kehittämistoimenpiteet ehkä paremmin yksilöitävissä.

Tiimityytyväisyysindeksi johdettiin asiakaskokemuksen kartoittamiseen globaalisti vakiintunutta NPS-mittaria. Vaikka kirjallisuuden perusteella argumentoidaan opiskelijan ja asiakkaan yhteneväisyydestä, on korkeakoulusektori lähestynyt kehittämistyössään opiskelijan tarkastelemista asiakkaana. Edelleen opiskelijakokemuksen viimeaikaisissa määrällisissä tutkimuksissa on hyödynnetty NPS-mittaria. Opiskelijakokemuksen tarkastelun yhteydessä kuitenkin kehoitetaan tulkitsemaan NPS-lukuja varovaisesti ja nostetaan esiin jakauman tarkastelun merkitys. Myös eri opintojaksojen välistä NPS-lukujen vertailua on syytä välttää. Tässä tutkimuksessa NPS-mittarin käyttö laadullisen tarkastelun rinnalla oli perusteltua. Mittarin luotettavuutta heikentää matkan jälkeen esitetyn kysymyksen viivästyminen. Tutkijat päätyivät esittämään kysymyksen tiimien palattua Suomeen, joten kaikkien tiimien kohdalla kokemuksen kartoittaminen ei tapahtunut välittömästi matkan jälkeen.

Tutkimustulosten yleistettävyys seikkailupedagogiikkaan perustuvan opintomatkan vaikutuksesta on kyseenalainen. Tiimiakatemia oppimismalli on vaikuttanut opiskelijoiden kykyyn toimia tiimissä ja olettavasti vahvistanut heidän osaamistaan tiimitoiminnasta esimerkiksi konfliktien ratkaisussa. Oletettavaa on, että opiskelijat kykenevät toimimaan yhdessä tietoisemmin kuin satunnaisesti valitut opiskelijat toimisivat seikkailupedagogiikkaan perustuvalla opintomatalla. He ovat myös harjaantuneet ratkaisemaan ongelmia yhdessä. Toisaalta kuudentoista opiskelijan tiimissä toimii pienempiä projektiryhmiä, jotka hitsautuvat tekemään projektia yhdessä. Suosittelemme pitkittäistutkimusta, jossa deduktiivisemmalla otteella muodostetaan teemahaastattelukysymykset ja seurataan kahden opintomatkan vaikutusta tiimikokemukseen.

Tutkimustulosten yleistämisen yhteydessä on merkittävää tunnistaa Tiimiakatemia toimintaympäristön ainutlaatuisuus. Myös COVID-19 pandemia on väistämättä vaikuttanut tiimien toimintaan, joten yleistettävyys myös tuleviin Tiimiakatemia opintomatkoihin on kyseenalainen. Tutkimuksen teoreettisen viitekehityksen perustaksi tunnistettu psykologinen turvallisuus on merkityksellinen tiimin ryhmäytymisessä. Olemme omissa havainnoissamme tunnistaneet

psykologisen turvallisuuden tekijöitä. Tämän teoriataustan yleistettävyyks ja sen merkitys opiskelijakokemukseen ryhmässä oppimisessa on merkittävä ja mielestämme tiimin oppimisessa tulee yleisemminkin suunnitella prosessi, joka tukee psykologisen turvallisuuden muodostumista.

7.1 Luotettavuus ja eettisyys

Pyrimme käyttämään opinnäytetyössä lähteenä luotettavia ja tuoreita tutkimuksia, kirjallisuutta sekä Internet lähteitä. Tutkimusaineistoissa painotimme vertaisarvioituja lähteitä. Erityisesti Internet lähteitä arvioimme tarkastelemalle tuottanut tahoja. Käytimme lähdekritiikissä kriteereitä kuten julkaisija, taustaorganisaatio, kirjoittajan tehtävää ja/tai koulutustaustaa.

Tutkimuksessa pyrittiin noudattamaan Tutkimuseettisen neuvottelukunnan ohjeita (Kohonen, Kuula-Luumi & Spoof 2019, luku 3), sillä haastattelutilanteessa opiskelijat olivat vuorovaikutuksessa tutkijoiden kanssa. Tutkittavat osallistuivat vapaaehtoisesti tutkimukseen ja heillä oli mahdollisuus kieltäytyä, keskeyttää osallistuminen tutkimuksen ennen toista haastattelua. Opiskelijan suostumus tutkimukseen dokumentoitui haastattelun nauhoituksen yhteydessä haastattelun alussa. Tässä tutkimuksessa kukaan haastateltavista ei kieltäytynyt haastattelusta ennen ja jälkeä opintomatkan. Haastateltaville toimitettiin ennakkoon tietoilmoitus, joka sisälsi tiedon kerättävän aineiston käsittelystä ja elinkaaresta. Kaikki haastateltavat olivat täysi-ikäisiä ja suomenkielisiä, joten eri kieliversioita ei tarvittu. Haastattelutilanteen alkusi tutkijat kertoivat tutkimuksesta ja omasta roolistaan haastattelijana. Tutkijat pitivät tärkeänä korostaa omaa rooliaan tutkijana haastattelutilanteessa, sillä osa haastateltavissa tunteet tutkijan henkilökohtaisesti. Aineisto anonymisoitiin ja opinnäytetyön raportoinnissa huolehdittiin, että haastateltavien henkilöllisyyttä ei pystytä tunnistamaan. Tätä tutkijat pitivät erittäin tärkeänä, sillä haastateltavat olivat jakaneet tiimissään kokemuksiaan ja ovat saattaneet käyttää samoja ilmaisuja tiimin kesken kuin haastattelussa. Tutkimusaineiston keräämisessä ja käsittelyssä noudatettiin Jyväskylän ammattikorkeakoulun tietosuojaselosteessa kuvattua toimintamallia.

Tutkimusaineistoa kerättiin kaksiosaisilla teemahaastatteluilla. Haastatteluiden ensimmäinen osa toteutettiin ennen viikkoa opintomatkaa, jotta opintomatkaa edeltävä opiskelijakokemus omasta tiimistä saatiin kartoitettua. Toinen haastattelu toteutettiin välittömästi matkan jälkeisellä viikolla, jotta opiskelijakokemus matkasta olivat vielä tuoreessa muistissa. Haastateltavat valittiin satunnaisotannalla tiimeistä. Haastateltavien määrää täydennettiin vastaajakadon varalta kahdella opiskelijalla (N=12). Katkoa ei tapahtunut.

Teemahaastattelujen kysymykset johdettiin tutkimuskysymyksistä. Olettaen, että teoreettisen viitekehysten teemat nousisivat haastatteluaineistossa esille. Aineistoa lähestyttiin induktiivisesti. Aineistoanalyysi kuitenkin paljasti, että teemahaastattelun kysymykset olisi voinut sitoa voimakkaammin teoriaperustaan. Tällöin tulokset ja yleistettävyyks olisi voimakkaammin teoriakytketty ja kehittämistoimenpiteet ehkä paremmin yksilöitävissä.

7.2 Tutkimuksen validiteetti ja reliabiliteetti

Validiteetissa erityistä huomiota tulee kiinnittää sisäiseen ja ulkoiseen validiteettiin. Ulkoinen validiteetti pohtii sitä seikkaa, että kuinka yleistettäviä tulokset ovat. Hyvän johtajan tapauksessa parhaimmillaan voi käydä niin, että tulokset ovat yleispäteviä hyvinkin laajalle alueelle. Sisäinen validiteetti heijastaa sitä, kuin hyvin tutkimus on suunniteltu ja suoritettu sekä kuinka hyvin tutkija on miettinyt vaihtoehtoisia selitystapoja ja tulkintoja tuloksilleen. (Forsell 2015).

Tutkimusasetelma laadittiin perustellusti. Tutkimusasetelman rajattiin yksilön opiskelijakokemukseen, kuitenkin tiimin vaikutus kokemukseen on merkittävä opintomatkan aikana. Kriittisen tarkastelun tutkimustulosten johtopäätöksien yhteydessä kyseenalaistaa tutkimusasetelman. Yksilön kokemuksen rinnalle pitänyt nostaa myös tiimikokemus, sillä tällöin olisi voitu eliminoida yksilön henkilökohtaisten ominaisuuksien vaikutus, kuten esimerkiksi ”ulkopuolinen” tai ”vetäytyvä” rooli tiimissä.

7.3 Jatkotutkimusehdotukset ja kehityskohteet Tiimiakatemiaalle

Toimintaympäristönä tiimiakatemia edustaa oppivaa organisaatiota, jossa tiimit (oppimisjoukkueet) luovat ja innovoivat sekä toteuttavat projekteja. Tämän päivän työelämä on jatkuvassa muutoksessa ja Lauri Järvilehto (2022) toteaa Johdon agendalla artikkelissaan, että ”Jatkuva oppiminen on 2020-luvun yhteinen haaste yhteiskunnalle, organisaatioille ja yksilöille. Organisaatioiden kyky sopeutua muuttuviin rakenteisiin kiinnittyy vahvasti tulevaisuudessa itseohjautuvuuteen ja jatkuvaan oppimiseen.” Työelämä kaipaa henkilöitä, jotka kykenevät luomaan innovatiivisia tulevaisuuden ratkaisuja ja palveluita. Mielestämme Tiimiakatemia voisi toimia tutkimuksen ja kehittämisen ympäristönä tuottaen työelämälle arvokasta tietoa, kuten oppivan organisaation, luovien ja innovatiivisten tiimien kehittymisestä. Mielestämme näitä asioita pitäisi tutkia ja tutkimustuloksia tulisi soveltaa myös koulutuksen kehittämisessä. Kokemuksemme mukaan yhä useampi opintojakson toteutus sisältää tiimi ja ryhmätyöskentelyä, jossa tiimin tulisi toimia oppimisjoukkueena. Näin ollen tutkimuksen toimintaympäristönä tiimiakatemia tarjoaisi merkityksellisen tutkimusympäristön. Tutkimuskysymyksiä voisi suunnata seuraavasti:

- Miten opiskelijat kokevat tiimin oppivana yhteisönä kehittyvän seikkailupedagogisten opintomatkojen aikana?
- Millainen on eri rooleissa työskentelevien opiskelijoiden opiskelijakokemus seikkailupedagogiikkaan perustuvassa toteutuksessa?

Nostamme myös kehittämis ehdotuksia pohjautuen omiin havaintoihimme opintomatkan aikana, haastatteluaineistoihin sekä tutkimustuloksien pohjalta. Kehittämiskohteet kiteytämme seuraavasti:

- Opiskelijoiden sitouttaminen opintomatkan tarkoitukseen, tavoitteisiin ja pelisääntöihin. (Tavoitteena sitoutuminen ja sooloilun vähentyminen.)
- Tiimeille mahdollisuuksia olla vaikuttamassa opintomatkan ohjelmaan ja kohteisiin.
- Ohjelman monipuolistaminen ja sitominen opintomatkan tavoitteisiin. (Ohjelmaa eri aiheista)
- Ennakkotehtäviä orientoitumiseen (esimerkiksi psykologinen turvallisuuden merkityksestä ja sen tukemisesta tiimissä.)
- Reflektiopisteitä tiimille opintomatkan aikana. Mittari tiimin kehittymisen havainnointiin (esimerkiksi NPS reflektiopisteiden yhteydessä).
- Matkalle sisältyvien tapahtumien tarkoituksellisuus ja toteutuminen. Esimerkiksi ruokailujen, taukojen mitoitukset.

Lähteet

Aaltonen, J. 2019 Mikä on NPS ja miksi sen tulisi kiinnostaa yritystä. Sales communications. Viitattu 15.10.2022. <https://www.salescommunications.fi/blog/mika-on-nps-ja-miksi-sen-tulisikiinnostaa-yritysta>

Alasuutari, P. 2011. Laadullinen tutkimus 2.0 (4. Uud. P). Vastapaino.

Aguilar, O. G. & Aguilar, A. G. 2020. A model validation to establish the relationship between teacher performance and student satisfaction. In 2020 3rd International Conference of Inclusive Technology and Education, 202-207. DOI: 10.1109/CONTIE51334.2020.00044

Bowles, S. 1995. What is adventure education? Teoksessa J. Suoranta & J. Eskola (toim.), Liikkuva ihminen ja kasvatustieteet (s. 67-85). Rovaniemi: Lapin yliopiston monistuskeskus.

Brauer, S., Ratinen, I., Kumpulainen, K., Kyrö-Ämmälä, O., Nikander, L., & Väänänen, I. 2021. Agency, expertise and working life skills - students' conceptions of the generic competences required in the world of work. *European Journal of Education Studies*, 8(5). Viitattu 27.10.2022 <https://doi.org/10.46827/ejes.v8i5.3710>

Dropulić, B., Krupka, Z. & Vlašić, G. (2021). Student Customer Experience: A Systematic Literature Review. *Journal of Contemporary Management Issues* 26, 2, 211 – 228. Viitattu 30.10.2022. <https://doi.org/10.30924/mjcmi.26.2.12>

Edmondson, A. 1999. Psychological Safety and Learning Behavior in Work Teams. *Administrative Science Quarterly*. Viitattu 31.10.2022. <https://doi.org/10.2307/2666999>

ELO Elinikäisen ohjauksen verkkolehti. 2019. JAMK Ammatillinen opettajakorkeakoulu

Freese, P. 2021. Psykologinen turvallisuus—Tietopaketti—Psykologi Pekka Freese. Viitattu 5.11.2022. <https://pekkafreese.com/psykologinen-turvallisuus/>

Forsell, M. 2015. Johdanto tieteelliseen kirjoittamiseen. Centria ammattikorkeakoulu. Viitattu 14.10.2022. <https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/104302/Johdanto+tieteelliseen+kirjoittamiseen.pdf?sequence=1>

Great Place to Work Suomi. Great Place to Workin opas psykologisesti turvallisen työpaikan rakentamiseen. N.d. Viitattu 16.10.2022 <https://greatplacetowork.fi/wp-content/uploads/2021/05/Psykologinen-turvallisuus-tyopaikalla-GPTW.pdf>

Gunther K, Hasanen K, Juhila K. N.d. Laadullisen tutkimuksen verkkokäsikirja. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietokirjasto. Viitattu 30.9.2022. <https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/kvali/analyysitavan-valinta-ja-yleiset-analyysitavat/analyysi-ja-tulkinta/>

Grisaffe, D. B. 2022. Questions about the Ultimate Question: Conceptual Considerations in Evaluating Reichheld's Net Promoter Score (NPS). Viitattu 4.10.2022. <https://jcsdcb.com/index.php/JCSDCB/article/view/41>

Hakala, A., Liimatainen, L., & Tuomi, S. 2022. Koulutuksen kehittämisen katsaus 2021: LuoVuutta epäjatkuvuuksien äärellä. Jyväskylän ammattikorkeakoulu. Viitattu 14.10.2022. <http://www.theseus.fi/handle/10024/755218>

Hakala, A.-M. 2022. Psykologinen turvallisuus tiimin voimavarana. Tampereen ammattikorkeakoulu. Viitattu 12.11.2022. https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/747577/Hakala_Anne-Mari.pdf?sequence=4&isAllowed=y

Harms, R. 2015. Self-regulated learning, team learning and project performance in entrepreneurship education: Learning in a lean startup environment. *Technological forecasting & social change*, 100, 21-28. Viitattu 20.10.2022. <https://doi.org/10.1016/j.techfore.2015.02.007>

Hassinen, J. 2008 Ideointityökalupakki ideointimenetelmiä ja – työkaluja ideanikkareille. Jyväskylä. Partus Oy

Heilala, V., Saarela, M., Jääskelä, P., & Kärkkäinen, T. 2020. Course satisfaction in engineering education through the lens of student agency analytics. In 2020 IEEE Frontiers in Education Conference (FIE) (pp. 1-9). IEEE. Viitattu 17.10.2022. <https://doi.org/10.1109/FIE44824.2020.9274141>

Hietala, P. & Kumpula, K. 2018. Seikkailupedagogiikka kasvatuksen muotona. Oulun yliopisto. <http://jultika.oulu.fi/files/nbnfioulu-201805312169.pdf>

Huggins, R. A. C. 2019. An integration team's diagnosing of context, spanning boundaries and creating psychological safety within a multiteam system. *Team Performance Management*, 25(5/6), 279–298. <https://doi.org/10.1108/TPM-12-2018-0071>

Ikkelä, S. N.d. Jatkuva oppiminen - OKM - Opetus- ja kulttuuriministeriö Viitattu 13.11.2022 <https://okm.fi/jatkuva-oppiminen>

Jyväskylän ammattikorkeakoulun internetsivut. N.d. Tule opiskelemaan Tiimiakatemia. Viitattu 9.10.2022. <https://www.tiimiakatemia.fi/hakijoille>

Jyväskylän yliopisto. 2021a. Menetelmäpolku-Aineistonhankintamenetelmät-Haastattelut. Viitattu 23.10.2022. <https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja/menetelmapolku/aineistonhankintamenetelmät/haastattelut>

Jyväskylän yliopisto. 2021b. Menetelmäpolku-Tutkimusstrategiat-Monimenetelmäisyys. Viitattu 3.11.2022. <https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja/menetelmapolku/tutkimusstrategiat/monimenetelmäisyys>

Järvillehto, L. 2022. Jatkuva oppiminen on 2020-luvun yhteinen haaste yhteiskunnalle, organisaatiolle ja yksilölle. Viitattu 13.11.2022. <https://www.johdonagendalla.fi/post/lauri-jarvillehto-jatkuva-oppiminen-on-2020-luvun-yhteinen-haaste>

Kananen, J 2008. Kvali : kvalitatiivisen tutkimuksen teoria ja käytänteet. Jyväskylän ammattikorkeakoulu.

Kananen, J. 2015. Kehittämistutkimuksen kirjoittamisen käytännön opas. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulun julkaisuja 212.

Karppinen, S. J. A., & Latomaa, T. (Eds.). 2010. Seikkaillen elämyksiä. II: Elämyksen käsitehistoriaa ja käytäntöä. Lapin yliopistokustannus : Tiede- ja taidekirjakauppa Tila [jakaja].

Karppinen, S. J. A., & Latomaa, T. (Eds.). 2015. Seikkaillen elämyksiä. III: Suomalainen seikkailupedagogiikka. Lapin yliopistokustannus.

Koivunen, J., Lindroos, J., Nousiainen, E. & Af Ursin, I. 2020. Elinikäisen ohjauksen verkkolehti. Jyväskylän ammattikorkeakoulu. Viitattu 6.10.2022. <http://urn.fi/urn:nbn:fi:jamk-issn-1799-8395-108>

Kohonen, I., Kuula-Luumi, A. & Spoof, S-K. 2019. Tutkimuseettisen neuvottelukunnan ohje 2019: Ihmiseen kohdistuvan tutkimuksen eettiset periaatteet ja ihmistieteiden eettinen ennakoarviointi Suomessa. Tutkimuseettisen neuvottelukunnan julkaisu 3/2019. https://tenk.fi/sites/default/files/2021-01/Ihmistieteiden_eettisen_ennakoarvioinnin_ohje_2020.pdf

Korpelainen, K. 2022. Mikä tekee tiimistä luova? Ammattikasvatuksen aikakauskirja. Ammattikoulutuksen tutkimusseura OTTU ry.

Kosunen, T 2021. Kohti saavutettavampaa korkeakoulutusta ja korkeakoulua. Valitioneuvosto. Viitattu 8.10.2022. https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/163235/OKM_2021_35.pdf?sequence=1&isAllowed=y

KvaliMOTV Korkiakoski, K. & Ylikoski, T. 2011. Suosittelemisen johtaminen ja Net Promoter Score — analyysistä toimenpiteisiin Viitattu 30.10.2021 <https://www.asml.fi/wp-content/uploads/Suosittelun-johtaminen-ja-Net-Promoter-Score.pdf>

Lehtonen, T. 2018. Ei enää koskaan yksin—Teen ja opin tiimissä. Keuruun laatupaino oy.

Lehtonen, T. 2013. Tiimiakatemia kuinka kasvaa tiimiyrittäjäksi. Jyväskylä. Jyväskylän ammattikorkeakoulu.

Lehtonen, T. 2020. Tiimiakatemia Learning Circus. Viitattu 13.11.2022. <https://learning-circus.com/author/letim/>

Lehtinen, M. 2021 Yhteisöohjautuvuuden mahdollistaminen tiimeissä. Tampereen yliopisto. Viitattu 11.11.2022. <https://trepo.tuni.fi/bitstream/handle/10024/131617/LehtinenMatilda.pdf?sequence=2>

Löytänä, J. & Kortesoja, K. 2011. Asiakaskokemus – palvelubisneksestä kokemusbisnekseen. Helsinki, Talentum.

Maalismaa, S. 2021 Digitaalisen palvelualustan yhteiskehittämistä opiskelijakokemuksen parantamiseksi. Case Aalto-yliopiston opiskelijapalvelut. Liiketalouden YAMK-opinnäytetyö. Laurea ammattikorkeakoulu. Viitattu 27.10.2022 <https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/503678/Maalismaa%20Saara.pdf?sequence=2&isAllowed=y>

Martela, F., Hakanen, J., Hoang, N., & Vuori, J. 2021. Itseohjautuvuus ja työn imu Suomessa-Onko itseohjautuvuus työhyvinvoinnin vai pahoinvoinnin. Aalto Yliopisto. Viitattu 13.10.2022. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-64-0359-5>

Martikainen, M. ja Kinnunen, J. 2022. Asiakaskokemus Media Tailorin ja Sanoman asiakassuhteissa. Liiketalouden AMK-opinnäytetyö. Laurea ammattikorkeakoulu. Viitattu 27.10.2022 <https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/503678/Maalismaa%20Saara.pdf?sequence=2&isAllowed=y>

MAST ryhmäyttämisosas. N.d. Euroopan unioni. Euroopan sosiaalirahasto. Verkkojulkaisu.Viitattu 19.10.2022 <https://ameo.fi/wp-content/uploads/2018/02/Ryhmayttamisopas.pdf>

Muittari J & Santala J, 2009. Jyväskylän yliopisto, progradu. Viitattu 1.11.2022. https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/21799/URN_NBN_fi_jyu-200909033868.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Newman, A., Donohue, R., & Nathan, E. 2017. Psychological safety: A systematic review of the literature. *Human Resource Management Review*, 521–535.
<https://doi.org/10.1016/j.hrmr.2017.01.001>

Opetus- ja kulttuuriministeriö. N.d. Jatkuva oppiminen. Valtioneuvosto ja ministeriöt. Viitattu 13.11.2022 <http://okm.fi/jatkuva-oppiminen>

Paasisalo, M. 2016. Kokemus laatupalautteen hyödyntämisestä. Case ammatillinen koulutus. Yrittäjyyden ja liiketalouden koulutusohjelman YAMK-opinnäytetyö. Laurea ammattikorkeakoulu. Viitattu 27.10.2022 [Kokemus laatupalautteen hyödyntämisestä – Case ammatillinen koulutus - Theseus](#)

Partanen, J. 2013. Tiimivalmentajan parhaat työkalut. 2.p. Jyväskylä: Partus.

Parikka, S., Ikonen, J., Koskela, T., Marjeta, N., Kilpeläinen, H., Pietilä, A., Härkänen, T. & Lundqvist A. 2021. Koronaepidemian ja sen rajaamistoimien vaikutukset korkeakouluopiskelijoiden arkielämään ja opintoihin. KOTT tutkimuksen ennakkotuloksia kesällä 2021. Viitattu 19.10.2022.
<http://thl.fi/kott>

Saaranen-Kauppinen, A., & Puusniekka, A. 2009. Menetelmäopetuksen tietovaranto kvalimotv: Kvalitatiivisten menetelmien verkko-oppikirja (Toinen vedos). Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto Tampereen yliopisto.

Saarinen, I. 2021. Psykologinen turvallisuus tiimityössä. Satakunnan ammattikorkeakoulun johtamisen palveluliiketoiminnan YAMK-opinnäytetyö. [Saarinen Inna.pdf \(theseus.fi\)](#)

Suomen nuorisokeskukset. 2022. Seikkailukasvatus. <https://www.snk.fi/seikkailukasvatus/>

Tarve ymmärtää asiakasta ohjaa jatkuvan oppimisen kehittämistä. 2022. Arene. Viitattu 10.11.2022. <https://www.arene.fi/blogi/tarve-ymmartaa-asiakasta-ohjaa-jatkuvan-oppimisen-kehittamista/>

Telemäki, M., & Bowles, S. 2001. Seikkailukasvatuksen teoria ja käytäntö: On the theory and practice of outdoor adventure education. Osa 1. Kajaanin opettajankoulutusyksikkö.

Tilastokeskus. N.d. Tilastokoulu Viitattu 23.10.2022. https://tilastokoulu.stat.fi/verkko-koulu_v2.xql?Page_type=esim&course_id=tkoulu_tilaj&lesson_id=2&subject_id=21&example_id=1

Tiimiakatemia. 2017. Tiimiakatemian esite- ja esittelymateriaalit. Viitattu 12.10.2022. <https://tiimiakatemia.wordpress.com/tiimiakatemian-esite-ja-esittelymateriaalit/>

Tietoarkisto. N.d. Graafinen esitys (kuviot). Tampereen yliopisto. Viitattu 23.10.2022.
<https://www.fsd.tuni.fi/menetelmaopetus/kuviot/kuviot.html>

Toimitus. 2019. Miten vastata itseohjautuvuuden haasteisiin? Elinikäisen ohjauksen verkkolehti. Viitattu 12.10.2022 <https://verkkolehdet.jamk.fi/elo/2019/06/17/miten-vastata-itseohjautuvuuden-haasteisiin/>

Tutkimuseettinen neuvottelukunta. 2019. Ihmiseen kohdistuvan tutkimuksen eettiset periaatteet ja ihmistieteiden eettinen ennako arviointi Suomessa. Viitattu 13.11.2022.
https://www.tenk.fi/sites/tenk.fi/files/EETTISET%20PERIAATTEET_TENKIN%20HYV%3%84KSYM%3%84%20LUONNOS_7.5..pdf

Tyni, E. 2020. Opiskelijakokemuksia mikroyritysten kanssa tehdyistä kehittämistöistä. Liiketalouden AMK-opinnäytetyö. Laurea ammattikorkeakoulu. Viitattu 27.10.2022
<https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/338181/Opiskelijakokemuksia%20mikroyritysten%20kanssa%20tehdyist%C3%A4%20kehitt%C3%A4mist%C3%B6ist%C3%A4.pdf?sequence=2&isAllowed=y>

Ursin, J., Hyytinen, H., & Silvennoinen, K. 2021. Korkeakouluopiskelijoiden geneeristen taitojen arviointi: Kappas!-hankkeen tuloksia. Opetus- ja kulttuuriministeriö. Viitattu 16.10.2022. <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/162666>

Virkorinne, V. 2022. Psykologinen turvallisuus ja sen edistäminen. Seinäjoen ammattikorkeakoulun liiketalouden AMK-opinnäytetyö. Viitattu 14.10.2022. [Psykologinen turvallisuus Veera Virkorinne \(theseus.fi\)](https://www.theseus.fi/handle/10024/162666)

Vuori, J. 2021. Johdanto: Tutkimusasetelman rakentaminen. Tietoarkisto: Tutkimusongelmien verkkokäsikirja, verkkojulkaisu. Tampere: Tampereen yliopisto. Viitattu 31.10.2022.
<https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/kvali/tutkimusasetelma/tutkimusasetelman-rakentaminen/>

Liitteet

Liite 1. Haastattelurunko ja haastattelukysymykset

Kuvaile rooliasi tiimissä?

Kuinka hyvin tunnet tiimisi tavan työskennellä?

Kun tiimi kohtaa haasteita, kuvaile miten toimitte?

Millaiseksi koet tiiminkyvyn ratkaista haasteita? Voit kertoa esimerkin, jos sulla on.

Minkälaisia odotuksia sulla on?

Millaisia odotuksia sinulla on sinun tiimille opintomatalla?

Liite 2. Liitteen otsikko

Minkälaiseksi koit roolisi tiimissä matkan aikana?

Muuttuiko tietämyksesi tiimiläistesi työskentelytavoista opintomatalla?

Millaisia haasteita tiimisi kohtasi matkan aikana ja miten ratkaisitte ne?

Miten matka vaikutti tiimin kykyyn ratkaista ongelmia?

Vastasiko opintomatka odotuksiasi? jos ei niin, miksi ei?

Millaisia erilaisia toimintatapoja matkalla pystyttiin saavuttamaan verrattuna normaaliin tiimityöskentelyyn esimerkiksi Suomessa Jyväskylässä?